

Cyfarfod

BWRDD PENSIWN

Dyddiad ac Amser

2.30 y.h., DYDD LLUN, 12FED GORFFENNAF, 2021

Lleoliad

Cyfarfod Rhithiol

Pwynt Cyswllt

Lowri Haf Evans

01286 679878

lowrihafevans@gwynedd.llyw.cymru

(Dosbarthwyd Dydd Gwener, 2 Gorffennaf 2021)

BWRDD PENSIWN

AELODAETH

CYNNRYCHIOLWYR CYFLOGWR

Huw Trainor (Heddlu Gogledd Cymru)

Cyng Aled Lloyd Evans (Cyngor Gwynedd)

Sioned Parry (Cyngor Bwrdeistrefol Conwy)

CYNNRYCHIOLWYR AELODAU

Hywel Eifion Jones (wedi ymddeol – Cyngor Mon gynt)

Osian Richards (Cyngor Gwynedd)

Sharon Warnes (wedi ymddeol - Cyngor Gwynedd gynt)

R H A G L E N

1. ETHOL CADEIRYDD

I ethol Cadeirydd ar gyfer 2021/22

2. ETHOL IS-GADEIRYDD

I ethol Is-gadeirydd ar gyfer 2021 /22

3. YMDDIHEURIADAU

I dderbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb

4. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

I dderbyn unrhyw ddatganiad o fuddiant personol

5. MATERION BRYD

Nodi unrhyw eitemau sy'n fater bryd ym marn y cadeirydd fel y gellir eu hystyried.

6. COFNODION

6 - 8

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid llofnodi cofnodion cyfarfod o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd 19 Ebrill 2021 fel rhai cywir

7. MATERION YN CODI O'R PWYLLGOR PENSIYNAU

I ystyried materion yn codi o Pwyllgor Pensiynau 24-06-21

**8. CYFRIFON DRAFFT CRONFA BENSIWN GWYNEDD AM Y 9 - 52
FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2021**

I ystyried yr adroddiad

9. BUDDSODDI CYFRIFOL 53 - 56

I gymeradwyo'r datganiad ac i'r Cadeirydd lofnodi'r datganiad.

10. PERFFORMIAD BUDDSODDI'R GRONFA BENSIWN 2020/2021 57 - 61

I hysbysu aelodau'r Bwrdd o berfformiad buddsoddiadau'r gronfa bensiwn

**11. ADRODDIAD CADEIRYDD Y BWRDD PENSIWN AR GYFER 62 - 65
ADRODDIAD BLYNYDDOL Y GRONFA**

I dderbyn fersiwn terfynol o'r adroddiad blynyddol

12. DATGANIAD POLISI LLYWODRAETHU 66 - 82

Derbyn adborth gan y Bwrdd ar y Datganiad Polisi Llywodraethu newydd

13. DIOGELWCH SEIBR 83 - 88

I ddiweddarau'r Bwrdd am wytnwch diogelwch seibr Cyngor Gwynedd

14. ARSYLWI CYFARFODYD PWYLLGORAU PENSIWN 2021/22

Aelodau'r Bwrdd i ystyried argaeledd ar gyfer arsylwi cyfarfodydd Pwyllgor
Pensiwn 2021/22

21-10-21

17-01-22

24-03-22

BWRDD PENSIWN 19-04-21

Yn bresennol: Osian Richards - Cadeirydd (Cynrychiolydd Aelodau), Cyng. Aled Evans (Cynrychiolydd Cyflogwr), H. Eifion Jones (Cynrychiolydd Aelodau), Sioned Parry (Cynrychiolydd Cyflogwr), Huw Trainor (Cynrychiolydd Cyflogwr) a Sharon Warnes (Cynrychiolydd Aelodau).

Swyddogion: Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid), Delyth Jones Thomas (Rheolwr Buddsoddi), Meirion Jones (Rheolwr Pensiynau) a Lowri Haf Evans (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth)

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cyngorydd Peredur Jenkins – Cadeirydd Pwyllgor Pensiynau

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Dim i'w nodi

3. MATERION BRYN

Dim i'w nodi

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion cyfarfod blaenorol y pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar yr 22ain o Chwefror 2021 fel rhai cywir.

Mewn ymateb i gwestiwn, yn dilyn gwybodaeth a rannwyd ar webinar ddiweddar gan y Rheolwr Pensiynau yn ymwneud ac ymgynghori ar fersiwn drafft o'r côd ymarfer sengl, amlygodd y Pennaeth Cyllid y byddai'n ceisio darganfod mwy o wybodaeth am y sefyllfa. Awgrymodd y byddai unrhyw ymateb yn cael ei ffurfio rhwng y Bwrdd a'r Pwyllgor Pensiynau yn dilyn arweiniad gan Hymans.

5. COFNODION PWYLLGOR PENSIYNAU

Derbyniwyd, er gwybodaeth, gofnodion y Pwyllgor Pensiynau a gynhaliwyd ar 25ain o Fawrth 2021

Adroddwyd bod rhai o'r eitemau a drafodwyd yn y Pwyllgor eisoes wedi eu blaen graffu gan y Bwrdd. Nodwyd bod diweddariad o'r Gofrestr Risg wedi ei chyflwyno i'r Pwyllgor yn dilyn gweithredu'r addasiadau a awgrymwyd gan y Bwrdd

6. ADRODDIAD (drafft) BLYNYDDOL BWRDD PENSIWN GWYNEDD AR GYFER 2020 -21

Cyflwynwyd adroddiad drafft cychwynnol Cadeirydd y Bwrdd Pensiynau am 20120/21 yn gwahodd yr Aelodau i gyfrannu ychwanegiadau neu welliannau i'r adroddiad. Atgoffwyd yr Aelodau ei bod yn ofynnol i Gadeirydd y Bwrdd Pensiwn gyflwyno

adroddiad blynyddol fel rhan o adroddiad blynyddol y Gronfa Pensiwn ac fel rhan o gyfarfod blynyddol y Gronfa. Nodwyd bod angen cwblhau'r adroddiad erbyn 31/07/21.

Eglurwyd bod gosodiad yr adroddiad yn gyfatebol i adroddiad 2019/20 ac yn cynnig datganiadau ffeithiol oedd yn adlewyrchu'r pynciau a drafodwyd.

Diolchwyd am yr adroddiad drafft

Ychwanegiadau ac addasiadau posib i'r drafft;

- Ychwanegu cyfarfod 19/04/21 i'r tabl presenoldeb
- Angen cynnwys mwy o wybodaeth am hyfforddiant - cais i'r Aelodau gyflwyno gwybodaeth am sesiynau hyfforddi maent wedi mynychu

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â chreu cofnod canolog ar gyfer cofrestr hyfforddiant, nodwyd bod trefn bellach wedi ei sefydlu.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad yn ddarostyngedig i gynnwys y sylwadau uchod.

7. GWEINYDDIAETH PENSIYNAU

Cyflwynwyd adroddiad cynhwysfawr gan y Rheolwr Pensiynau yn rhoi trosolwg cyffredinol o weinyddu pensiwn dros y 6 mis diwethaf ynghyd a gwybodaeth am y gwaith a gyflawnwyd dros y cyfnod, diweddariad ar amrywiol brosiectau ynghyd a rhestr o'r heriau yr oedd yr Uned Weinyddu yn eu hwynebu o ddydd i ddydd.

Diolchwyd am yr adroddiad.

Mewn ymateb i sylw ynglŷn â'r awgrym i sefydlu tîm bychan ar gyfer cwblhau'r gwaith sydd yn deillio o ddyfarniad McCloud, mynegodd y Rheolwr Pensiynau y byddai buddsoddiadau diweddar yn yr Uned yn caniatáu oriau ar gyfer y gwaith ychwanegol yma. Cytunwyd bod angen i'r staff fod yn gyfrifol a phrofiadol ac wedi eu hyfforddi. Nododd nad yw'r dyddiad cau sydd wedi ei gynnig ar gyfer cwblhau'r gwaith (Mawrth 2022) yn realistig gan nad yw'r datrysiaid wedi ei gyflwyno i'r broses.

Mewn ymateb i sylw ynglŷn â chyfathrebu drwy lythyr efallai pob 5 mlynedd gydag unigolion ynglŷn â grant marwolaeth, nodwyd bod yr Uned Pensiynau yn cyfathrebu gydag Aelodau, ond yn ceisio peidio cyfathrebu drwy lythyr. Amlygwyd bod 'yr enwebiad' yn cael ei gynnwys ar ddatganiadau blynyddol a bod modd i aelodau ddiweddar eu polisiau ar-lein drwy'r porth Hunanwasanaeth. Yn ychwanegol, bydd yr Uned hefyd, wrth ddod ar draws hen wybodaeth, yn anfon ffurflenni perthnasol at yr aelod yn gofyn iddynt ddiweddarau eu manylion. Ategwyd bod Gwasanaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu'r Cyngor wedi bod y cefnogi'r Uned Pensiynau i uchafu dulliau rhannu gwybodaeth a bod teilsen 'Fy mhensiwn ar lein' wedi ei ychwanegu ar fewnwyd y Cyngor ar gyfer staff.

Mewn ymateb i sylw ynglŷn â rhesymeg dros fuddiannau yr elfen cyfartaledd gyrfa yn ymddangos yn isel yn y tabl crynodeb o ganlyniadau data penodol y Cynllun, nodwyd bod gwaith yn cael ei wneud i wella hyn drwy ychwanegu mwy o ddata / cofnodion i'r system. Nodwyd bod y canlyniadau a gyflwynwyd yn cael eu cynhyrchu o ddata a dynnwyd o Wasanaeth Byw Altair Gwynedd ar 29ain o Fedi 2020. Y gobaith yw i'r Uned fuddsoddi mewn meddalwedd ar gyfer cynhyrchu adroddiadau eu hunain i'r dyfodol - bydd posib cael gwybodaeth am y sefyllfa ddiweddaraf a data cyfredol cywir.

PENDERFYNWYD derbyn y wybodaeth

8. DIWEDDARIAD PARTNERIAETH PENSIWN CYMRU

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Buddsoddi yn diweddarau'r Aelodau ar waith y Bartneriaeth, perfformiad y Gronfa ynghyd a datblygiadau sydd ar y gweill ers sefydlu yn 2017. Rhoddwyd crynodeb ar berfformiad y cronfeydd hyd at 31/12/20 gan dynnu sylw at y prif negeseuon.

Adroddwyd bod cyfarfodydd rheolaidd drwy *Teams* yn caniatáu i faterion gael eu trafod yn amserol ac ymddengys hyn yn effeithiol gyda phethau yn symud ymlaen yn gynt. Adroddwyd bod y trosglwyddiadau rhwydd wedi eu gweithredu a gwaith bellach yn cael ei wneud ar faterion sy'n ymddangos yn fwy heriol, megis Marchnadoedd Preifat. Ategwyd bod cefnogaeth i'r gwaith o gyfuno asedau yn y categori yma yn cael ei wneud gan Hymans gyda thrafodaethau busnes parhaus yn cael eu trefnu i benderfynu ar y strwythur a'r mecanwaith priodol i fuddsoddi ynddo.

Tynnwyd sylw at y drafodaeth ynglŷn â phroses penodi cynrychiolydd Aelodau ar gyfer y Cydbwyllgor Llywodraethu. Amlygwyd mai'r argymhelliad a gynigwyd mewn adroddiad i'r Cydbwyllgor (24ain o Fawrth 2021) oedd y dylai pob Bwrdd Pensiwn lleol enwebu un cynrychiolydd aelodau'r cynllun a fyddai'n cyfarch gofynion y swydd ddisgrifiad. Byddai'r broses penodi yn cael ei chynnal gan is-grŵp a fyddai'n argymhell enwebiad i'w gymeradwyo gan y Cydbwyllgor Llywodraethu. Mynegodd y Pennaeth Cyllid y byddai yn cefnogi achos Osian Richards (Cadeirydd Bwrdd Pensiwn Gwynedd) fel aelod ar y Cydbwyllgor.

Diolchwyd am yr adroddiad

Yng nghyd-destun Marchnadoedd Preifat - mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â'r term 'isadeiledd' ac os byddai'r maes yn cynnwys 'technoleg', mynegwyd bod y term yn un eang iawn ac nad oedd manylder ffurfiol i'r maes ar hyn o bryd. Adroddwyd tuedd i gadw at faterion traddodiadol o fewn y maes, ond bod parodrwydd i ystyried opsiynau amgen eraill. Ategwyd bod cyfleoedd diddorol ar y gorwel gyda rhai yn berthnasol i Gymru.

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â chanran rhaniadau o fewn y prif feysydd ffocws (5% ar gyfer Ecwiti Preifat a 2.5% ar gyfer Isadeiledd), nodwyd bod y dychweliadau yn gyson, ond tebyg y byddai angen adolygu'r rhaniad i'r dyfodol.

Cefnogwyd cynnig y Pennaeth Cyllid i gefnogi achos Osian Richards fel aelod i'r Cydbwyllgor Llywodraethu

Dechreuodd y cyfarfod am 2:00pm a daeth i ben am 3:00pm

CYFARFOD	BWRDD PENSIWN
DYDDIAD	12 GORFFENNAF 2021
TEITL	Cyfrifon Drafft Cronfa Bensiwn Gwynedd am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021
AWDUR	Dafydd L Edwards, Pennaeth Cyllid

1. CYFLWYNIAD

Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno'r Datganiad o'r Cyfrifon statudol ar gyfer blwyddyn ariannol 2020/21, sy'n darparu manylion gweithgareddau ariannol y Gronfa Bensiwn yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021.

Y ddogfen yn Atodiad A yw'r Datganiad o'r Cyfrifon drafft yn y fformat statudol.

2. ARCHWILIAD GAN ARCHWILIO CYMRU

Bydd y cyfrifon drafft yma yn destun archwiliad gan Archwilio Cymru. Mae'n bosibl y bydd angen rhai newidiadau cyn cyflwyno fersiwn derfynol i'w chymeradwyo.

Cronfa Bensiwn Gwynedd

DATGANIAD O'R CYFRIFON 2020/21

ADRODDIAD NARATIF

Rhagarweiniad

Mae cyfrifon a nodiadau Cronfa Bensiwn Gwynedd am 2020/21 wedi'u cyflwyno yma ar dudalennau 4 i 42.

Mae'r cyfrifon yn cynnwys Cyfrif a Datganiad Asedau Net Cronfa Bensiwn Gwynedd.

Cefnogir y cyfrifon hyn gan yr Adroddiad Naratif yma, y Polisiâu Cyfrifo ac amrywiol nodiadau i'r cyfrifon.

Mae cyfrifon y Gronfa Bensiwn a'r nodiadau ynghlwm yn crynhoi trafodion ariannol ac asedau net ar gyfer darparu pensiynau a buddiannau taladwy eraill ar gyfer cyn-weithwyr holl gyflogwyr y Gronfa, gan gynnwys Cyngorau Ynys Môn, Conwy a Gwynedd, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Cartrefi Conwy, Adra, amryw o gynghorau tref a chymuned, cyrff ar yr atodlen a chyrrff a ganiateir.

Mae pandemig Coronafirws (COVID-19) wedi effeithio ar farchnadoedd ariannol ac eiddo byd-eang. O ganlyniad i'r anweddolrwydd amodau'r farchnad, roedd adroddiadau prisio diwedd blwyddyn a ddarparwyd i Gronfa Bensiwn Gwynedd ar 31 Mawrth 2020 yn cynnwys datganiad bod ansicrwydd prisio sylweddol yn gysylltiedig â chronfa eiddo'r DU a reolir ar ran y Gronfa. Nid oes unrhyw ansicrwydd yn cael ei adrodd ar gyfer prisiadau eiddo ar 31 Mawrth 2021.

Mae Datganiad o'r Cyfrifon a gwybodaeth pellach ar gael ar wefan Cronfa Bensiwn Gwynedd sef www.cronfabensiwnwynedd.cymru.

Mae gan y Gronfa ddau ddatganiad pwysig sydd yn gosod allan strategaethau er mwyn sicrhau bod y pensiynau wedi cael eu cyllido nawr ac yn y dyfodol fel a ganlyn:

- Datganiad Strategaeth Gyllido – mae'r datganiad yn gosod allan strategaeth penodol i'r gronfa sydd yn adnabod sut bydd ymrwymadau pensiwn cyflogwyr yn cael eu cwrdd orau wrth symud ymlaen. Caiff ei adolygu bob tair mlynedd yn dilyn y prisiad actiwaraid ac mae'n cynnwys cyfraddau unigol i bob cyflogwr ar gyfer y cyfnod dilynol.
- Datganiad Strategaeth Buddsoddi – mae'r datganiad yn gosod y math o fuddsoddiadau a therfynau llydan ar gyfer bob math o buddsoddiad.

Mae'r ddau ddatganiad yma ar gael ar safle we y Gronfa o dan yr adran buddsoddiadau.

Mae'n ofynnol i gael Prisiad Actiwaraid bob tair mlynedd er mwyn sefydlu'r lefel asedau ar gael er mwyn talu pensiynau nawr ac yn y dyfodol. Y prisiad diweddaraf yw fel ar 31 Mawrth 2019 a gwnaed unrhyw newidiadau i gyfraniadau y cyflogwyr o 1 Ebrill 2020 ymlaen.

Ceir gwybodaeth bellach am y cyfrifon gan:

Delyth Jones-Thomas
Rheolwr Buddsoddi
01286 679128

Adran Cyllid
Cyngor Gwynedd
Swyddfa'r Cyngor
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1SH

Mae yn rhan o bolisi'r Gronfa i ddarparu gwybodaeth lawn am weithgareddau'r Gronfa. Yn ychwanegol, mae gan aelodau'r cyhoedd sydd yn dymuno, hawl statudol i arolygu'r cyfrifon cyn cwblheir yr archwiliad. Hysbysir argaeledd y cyfrifon i'w harolygu ar wefan y Gronfa Bensiwn ar yr adeg briodol.

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O'R CYFRIFON

CYFRIFOLDEB Y GRONFA BENSIWN

Mae'n ofynnol ar Gyngor Gwynedd fel awdurdod gweinyddu (yn effeithiol yr ymddiriedolwr) ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd i wneud trefniadau ar gyfer iawn weinyddiad o'i faterion ariannol ac i sicrhau y rhoddir cyfrifoldeb am weinyddu'r materion hynny i un o'i swyddogion. Yng Nghyngor Gwynedd, y Pennaeth Cyllid yw'r "Swyddog Adran 151" hwnnw. Cyfrifoldeb yr Awdurdod Gweinyddu hefyd yw rheoli ei weithgareddau er mwyn sicrhau defnydd effeithiol, effeithlon ac economaidd o'i adnoddau, gwarchod ei asedau, a chymeradwyo'r Datganiad o'r Cyfrifon.

24 Mehefin 2021

Cadeirydd Pwyllgor Pensiynau

CYFRIFOLDEB Y PENNAETH CYLLID

Y Pennaeth Cyllid sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon y Gronfa Bensiwn yn unol â'r ymarfer priodol fel a osodir allan yn y *Côd Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig* (y "Côd").

Wrth baratoi'r datganiad o'r cyfrifon, mae'r Pennaeth Cyllid wedi dewis polisiâu cyfrifo priodol gan eu defnyddio'n gyson; wedi ffurfio barnau a gwneud amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus; ac yn cydymffurfio â'r Côd.

Hefyd, mae'r Pennaeth Cyllid wedi cadw cofnodion cyfrifo priodol a chyfamserol, ac wedi cymryd camau rhesymol i ddarganfod a gwarchod rhag twyll ac unrhyw anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y SWYDDOG CYLLIDOL CYFRIFOL

Tystiaf fod y Datganiad o'r Cyfrifon wedi ei baratoi yn unol â'r trefniadau uchod. Mae'r Datganiad yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd ar 31 Mawrth 2021, ac incwm a gwariant y Gronfa Bensiwn am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.

16 Mehefin 2021

Dafydd L. Edwards B.A., C.P.F.A., I.R.R.V.
Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd

CYFRIFON CRONFA BENSIWN GWYNEDD
2020/21

CYFRIF Y GRONFA

31 Mawrth 2020 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2021 £'000
	Delio gydag aelodau, cyflogwyr ac eraill sydd â chysylltiad uniongyrchol â'r Gronfa		
74,416	Cyfraniadau	7	78,252
5	Incwm arall	8	4
4,887	Trosglwyddiadau i mewn o gronfeydd pensiwn eraill	9	3,356
79,308			81,612
(62,328)	Buddion	10	(62,378)
(4,669)	Taliadau i ac oherwydd ymadawyr	11	(3,052)
(66,997)			(65,430)
12,311	(Ychwanegiadau)/ alldyniadau net yn sgil ymwneud ag aelodau		16,182
(13,121)	Costau Rheoli	12	(22,669)
(810)	(Ychwanegiadau)/ alldyniadau net gan gynnwys costau rheoli'r gronfa		(6,487)
	Enillion ar fuddsoddiadau		
9,318	Incwm buddsoddi	13	30,768
(151,518)	Elw a cholledion wrth waredu buddsoddiadau a newidiadau yng ngwerth buddsoddiadau ar y farchnad	14	565,511
(142,200)	Enillion net ar fuddsoddiadau		596,279
(143,010)	Cynnydd/ (Ileihad) yn yr asedau net ar gael ar gyfer buddion yn ystod y flwyddyn		589,792
2,081,347	Asedau net agoriadol y gronfa		1,938,337
1,938,337	Asedau net terfynol y gronfa		2,528,129

Mae'r nodiadau ar tudalennau 6 i 42 yn rhan o'r Datganiadau Cyllidol

DATGANIAD ASED AU NET

31 Mawrth 2020 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2021 £'000
1,928,515	Asedau buddsoddi	14	2,515,169
783	Adneuron arian parod	14	146
0	Ymrwymadau buddsoddi	14	(126)
1,929,298	Cyfanswm buddsoddiadau net		2,515,189
11,929	Asedau cyfredol	20	16,153
(2,890)	Ymrwymadau cyfredol	21	(3,213)
1,938,337	Asedau net y gronfa ar gael i ariannu buddion ar ddiwedd y cyfnod adrodd		2,528,129

Nid yw'r Datganiadau Cyllidol yn cynnwys ymrwymadau'r Gronfa i dalu pensiynau a budd-daliadau eraill i holl gyfranwyr presennol y Gronfa ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, ond yn hytrach mae'n crynhoi trafodion ac asedau net y Gronfa. Ystyrir ymrwymadau'r Gronfa ym mhersiadau cyfnodol yr actiwari o'r Gronfa (y mwyaf diweddar ar 31 Mawrth 2019) ac fe'u hadlewyrchir yn lefelau cyfraniadau'r cyflogwyr a bennir gan y prisiad hwn, fel bydd y Gronfa yn gallu cwrdd ag ymrwymadau'r dyfodol. Dangosir gwerth presennol actiwariaidd ar gyfer buddiannau a addawyd yn Nodyn 19.

NODIADAU AR GYFRIFON CRONFA BENSIWN GWYNEDD

NODYN I – DISGRIFIAD O'R GRONFA

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd ("y Gronfa") yn rhan o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) ac fe'i gweinyddir gan Gyngor Gwynedd. Y Cyngor yw'r endid adrodd ar gyfer y Gronfa bensiwn hon. Crynodeb o'r Gronfa yw'r disgrifiad a ganlyn. Am fwy o fanylion, dylid cyfeirio at Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Gwynedd 2020/21 a'r pwerau statudol sy'n tanategu'r cynllun, sef Deddf Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus 2013 a'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL).

a) Cyffredinol

Deddf Pensiynau Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 sy'n llywodraethu'r Gronfa. Gweinyddir y Gronfa yn unol â'r deddfau eilaidd a ganlyn:

- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Darpariaethau Trosiannol, Arbedion a Gwelliant) 2014 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2016.

Mae'n gynllun pensiwn budd-dal diffiniedig cyfrannol a weinyddir gan Gyngor Gwynedd i roi pensiynau a buddion eraill i weithwyr pensiynadwy Cyngor Gwynedd, dau awdurdod lleol arall a chyrrff ar yr atodlen, cyrff a benderfynir a chyrrff eraill a ganiateir sydd o fewn cyn ardal Cyngor Sir Gwynedd. Nid yw athrawon, swyddogion yr heddlu a gweithwyr y gwasanaeth tân wedi'u cynnwys gan eu bod yn rhan o gynlluniau pensiwn cenedlaethol eraill. Mae'r Gronfa'n cael ei goruchwylio gan y Pwyllgor Pensiynau, sef un o bwyllgorau Cyngor Gwynedd.

b) Aelodaeth

Mae bod yn aelod o'r CPLIL yn rhywbeth gwirfoddol ac mae gweithwyr yn rhydd i ddewis p'un a ydynt am ymuno â'r cynllun, parhau'n aelod o'r cynllun neu wneud eu trefniadau personol y tu allan i'r cynllun. Ymysg y sefydliadau sy'n cymryd rhan yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd mae:

- Cyrff ar yr atodlen, sy'n awdurdodau lleol a chyrrff tebyg ble mae gan eu staff hawl awtomatig i fod yn aelodau o'r Gronfa.
- Cyrff a benderfynir, sy'n gyngor dinas, tref neu gymuned. Mae ganddynt yr hawl i benderfynu os caiff eu gweithwyr ymuno â'r CPLIL ac i fabwysiadu'r penderfyniad yn unol â hynny.
- Cyrff a ganiateir, sy'n sefydliadau eraill sy'n cymryd rhan yn y Gronfa dan gytundeb mynediad rhwng y Gronfa a'r sefydliad perthnasol. Mae'r cyrrff a ganiateir yn cynnwys cyrrff gwirfoddol, elusennol a thebyg neu gontractwyr preifat sy'n ymgymryd â swyddogaeth awdurdod lleol wedi i'r swyddogaeth gael ei allanoli i'r sector preifat.

NODYN I – DISGRIFIAD O’R GRONFA (parhad)

Mae’r cyrff canlynol yn gyflogwyr gweithredol yn y Gronfa Bensiwn:

Cyrff ar yr Atodlen	
Cyngor Gwynedd	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	Ysgol Bryn Elian
Cyngor Sir Ynys Môn	Ysgol Emrys ap Iwan
Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru	Ysgol Pen y Bryn
Grŵp Llandrillo – Menai	Ysgol Uwchradd Eirias
GwE	Asiant Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru
Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru	
Cyrff a Benderfynir	
Cyngor Cymuned Llanllyfni	Cyngor Tref Ffestiniog
Cyngor Dinas Bangor	Cyngor Tref Llandudno
Cyngor Tref Abergele	Cyngor Tref Llangefni
Cyngor Tref Bae Colwyn	Cyngor Tref Porthaethwy
Cyngor Tref Biwmares	Cyngor Tref Towyn a Bae Cinmel
Cyngor Tref Caergybi	Cyngor Tref Tywyn
Cyngor Tref Caernarfon	Cyngor Tref Conwy
Cyngor Tref Llanfairfechan	
Cyrff a Ganiateir	
Addysg Oedolion Cymru (CAG Coleg Harlech cynt)	Cymdeithas y Deillion Gogledd Cymru
CAIS	Cefnogaeth Gymunedol a Gwirfoddol Conwy
Canolfan Cynghori Conwy (tan 30/04/20)	Gyrfaedd Cymru Gogledd Orllewin
Cydbwyllgor Claddu Caergybi	Mantell Gwynedd
Cwmni Cynnal	Medrwn Môn
Cwmni'r Frân Wen	Menter Môn
Cyrff Cymunedol a Ganiateir	
Cartrefi Conwy	Adra (Cartefi Cymunedol Gwynedd (CCG) cynt)
Byw'n Iach	
Cyrff Trosglwyddai a Ganiateir	
ABM Catering	Caterlink
Kingdom Services Group	A E & A T Lewis

NODYN I – DISGRIFIAD O’R GRONFA (parhad)

Nodir manylion aelodaeth isod:

	31 Mawrth 2020	31 Mawrth 2021
Nifer y cyflogwyr	47	47
Nifer y gweithwyr yn y cynllun		
Cyngor Gwynedd	14,656	14,518
Cyflogwyr eraill	3,926	3,777
Cyfanswm	18,582	18,295
Nifer y pensiynwyr		
Cyngor Gwynedd	8,562	8,902
Cyflogwyr eraill	1,767	1,878
Cyfanswm	10,329	10,780
Pensiynwyr gohiriedig		
Cyngor Gwynedd	10,637	10,473
Cyflogwyr eraill	1,968	1,958
Cyfanswm	12,605	12,431
Buddion heb eu hawlio		
Cyngor Gwynedd	1,833	1,864
Cyflogwyr eraill	230	230
Cyfanswm	2,063	2,094
Ymadawyr heb benderfynu		
Cyngor Gwynedd	3,847	5,280
Cyflogwyr eraill	531	759
Cyfanswm	4,378	6,039
Cyfanswm yr aelodau yn y cynllun pensiwn	47,957	49,639

c) Cyllid

Mae'r buddion yn cael eu cyllido gan gyfraniadau ac enillion ar fuddsoddiadau. Mae aelodau gweithredol y Gronfa'n talu cyfraniadau yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 ac roeddent yn amrywio o 2.75% i 12.5% o dâl pensiynadwy ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021. Gosodir cyfraniadau cyflogwyr yn seiliedig ar brisiadau actiwaraid a gynhelir pob tair blynedd. Roedd y prisiad olaf o'r fath ar 31 Mawrth 2019. Ar hyn o bryd, mae cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr yn amrywio o 7.7% i 33.3% o dâl pensiynadwy.

NODYN 1 – DISGRIFIAD O'R GRONFA (parhad)

d) Buddion

Mae buddion pensiwn dan y CPLIL cyn 1 Ebrill 2014, yn seiliedig ar y tâl pensiynadwy terfynol a hyd y gwasanaeth pensiynadwy; gweler y crynodeb isod:

	Gwasanaeth cyn 1 Ebrill 2008	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2008
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/80 x cyflog pensiynadwy terfynol.	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/60 x cyflog pensiynadwy terfynol.
Lwmp swm	Lwmp swm awtomatig o 3 x cyflog. Yn ogystal, gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

O 1 Ebrill 2014, daeth y Gronfa yn gynllun cyfartaledd cyflog gyrfa. Gweler y crynodeb isod:

	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2014
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/49 x cyfartaledd cyflog gyrfa wedi'i adbriso (CARE)
Lwmp Swm	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

Caiff pensiwn cronodig ei gynyddu'n flynyddol yn unol â'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr.

Darperir amrediad o fuddion eraill dan y cynllun yn cynnwys ymddeoliad cynnar, pensiynau anabledd a buddion marwolaeth. Am fwy o fanylion, cyfeiriwch at lawlyfr cynllun Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd ar gael gan Adain Pensiynau Cyngor Gwynedd.

Mae'r buddion yn gysylltiedig â mynegai er mwyn glynu at y raddfa chwyddiant cyfredol.

NODYN 2 – SAIL PARATOI

Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ar gyfer blwyddyn ariannol 2020/21 a'i sefyllfa diwedd blwyddyn ar 31 Mawrth 2021. Mae'r cyfrifon wedi'u paratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu mewn Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020/21 sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh), fel y'u diwygiwyd ar gyfer sector cyhoeddus y DU. Paratowyd y cyfrifon ar sail busnes gweithredol.

Mae paragraff 3.3.1.2 o'r Cod yn gofyn i unrhyw safonau cyfrifyddu sydd wedi'u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto gael ei ddatgan. Nid oes safonau cyfrifyddu o'r fath wedi'u nodi ar gyfer 2020/21.

Mae'r cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ac yn adrodd ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion pensiwn. Nid yw'r cyfrifon yn rhoi ystyriaeth i rwymedigaethau i dalu pensiynau a buddion sy'n ddyledus ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, na gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol. Gweler gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo, ble bo'u gwerth wedi'i gyfrifo'n seiliedig ar Safon Cyfrifo Genedlaethol (SCC) 19, yn Nodyn 19 y cyfrifon hyn.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL

Cyfrif y Gronfa – cydnabyddiaeth refeniw

a) Incwm o Gyfraniadau

Cyfrifir cyfraniadau arferol ar sail groniadol fel a ganlyn:

- Mae cyfraddau cyfraniadau gweithwyr yn cael eu gosod yn unol â rheoliadau CPLIL, gan ddefnyddio cyfraddau canrannol cyffredin ar gyfer pob cynllun sy'n codi yn ôl tâl pensiynadwy.
- Mae cyfraniadau cyflogwyr yn cael eu gosod ar y gyfradd ganrannol a argymhellir gan actiwari'r gronfa yn y cyfnod y maent yn perthyn iddo.

Mae cyfraniadau cyflogwyr i ddiffygion cronfeydd yn cael eu cyfrif ar y dyddiadau y maent yn daladwy dan atodlen cyfraniadau a gosodwyd gan actwari y Gronfa, neu wrth eu derbyn os yw hynny'n digwydd cyn y dyddiad maent yn ddyledus.

Cyfrifir am gyfraniadau ychwanegol cyflogwyr a chyfraniadau straen pensiwn yn y cyfnod ble mae'r ymrwymadau dan sylw yn codi. Ystyrir bod unrhyw swm sy'n ddyledus yn ystod y flwyddyn, ond nad ydyw wedi'i dalu, yn ased ariannol cyfredol. Ystyrir bod unrhyw swm nad ydyw'n ddyledus nes flynyddoedd yn y dyfodol yn ased ariannol tymor hir.

b) Trosglwyddiadau o gynlluniau eraill ac i gynlluniau eraill

Mae trosglwyddiadau i mewn ac allan yn ymwneud ag aelodau sydd wedi ymuno neu adael y gronfa.

Mae trosglwyddiadau unigol i mewn/ allan yn cael eu cyfrifo pan gânt eu derbyn neu eu talu. Cyfrifir am drosglwyddiadau i mewn gan aelodau sy'n dymuno defnyddio'r enillion o'u cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (gweler isod) i brynu buddion ar sail derbynion ac maent wedi'u cynnwys dan Drosglwyddiadau i Mewn (gweler Nodyn 9).

Cyfrifir am drosglwyddiadau swmp (grŵp) yn seiliedig ar groniadau yn unol â thelerau'r cytundeb trosglwyddo.

c) Incwm buddsoddi

i) Incwm llog

Cydnabyddir incwm llog yng nghyfrif y Gronfa wrth iddo gronni, gan ddefnyddio cyfradd llog effeithiol yr offeryn ariannol ar dyddiad caffael neu fan cychwyn.

ii) Incwm difidend

Cydnabyddir incwm difidend ar y dyddiad pan fo'r cyfranddaliadau'n cael eu dyfynnu fel rhai cyn-ddifidend. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

iii) Dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno yn cynnwys eiddo

Cydnabyddir dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno ar y dyddiad pan maent yn cael eu cyflwyno. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

iv) Newid yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farchnad

Cydnabyddir newidiadau yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farchnad fel incwm ac maent yn cynnwys yr holl elw/colledion a wireddwyd ac na wireddwyd yn ystod y flwyddyn.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

Cyfrif y Gronfa – eitemau sy'n creu costau

d) Buddion sy'n daladwy

Mae'r buddion pensiwn a lwmp swm sy'n daladwy'n cynnwys yr holl symiau a wyddys eu bod yn daladwy ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Cyfeirir at unrhyw swm sy'n ddyledus ond nad ydyw wedi'i dalu yn y datganiad asedau net fel ymrwymadau cyfredol, ar yr amod bod y taliad wedi'i gymeradwyo.

e) Costau rheoli

Mae'r gronfa'n datgelu ei chost reoli yn unol â chanllawiau CIPFA, *Accounting for Local Government Pension Scheme Management Expenses (2016)*, fel y dangosir isod. Codir pob eitem o wariant ar y gronfa ar sail gronnol fel a ganlyn:

Costau gweinyddol

Mae holl gostau staff y tîm gweinyddu pensiynau'n cael eu codi'n uniongyrchol ar y Gronfa. Mae ad-daliadau'r Cyngor am gostau rheoli, llety a gorbenion eraill hefyd yn cael eu cyfrif fel costau gweinyddol y gronfa.

Costau arolygu a llywodraethu

Mae'r holl gostau sy'n gysylltiedig â goruchwylio a llywodraethu yn cael eu nodi ar wahân, eu dosrannu i'r gweithgaredd hwn a'u codi fel costau i'r gronfa.

Costau rheoli buddsoddiadau

Codir ffioedd buddsoddi yn uniongyrchol ar y gronfa fel rhan o gostau rheoli ac ni chânt eu cynnwys yn yr enillion a adroddwyd ar fuddsoddiadau, na'u netio oddi wrthynt. Pan fydd ffioedd yn cael eu netio oddi ar enillion gan reolwyr buddsoddi, mae'r costau hyn yn cael eu grosio i fyny i gynyddu'r newid yng ngwerth buddsoddiadau.

Mae ffioedd y rheolwyr buddsoddi a'r gwarcheidwad allanol wedi'u nodi yn y mandadau perthnasol sy'n llywodraethu eu penodiadau. Yn fras, mae'r rhain yn seiliedig ar werth marchnad y buddsoddiadau sydd o dan eu rheolaeth ac felly'n cynyddu neu'n lleihau wrth i werth y buddsoddiadau hyn newid.

Mae costau trafodion yn ymwneud a prynu a gwerthu asedau'r cronfeydd ac yn cael eu egluro yn y nodiadau i'r cyfrifon.

f) Treth

Mae'r Gronfa'n gynllun gwasanaeth cyhoeddus cofrestredig dan adran 1(1) Atodlen 36 Deddf Cyllid 2004 ac o ganlyniad mae'r llog a dderbynnir yn eithriedig rhag treth incwm y DU a rhag treth ar enillion cyfalaf ar yr enillion a geir o'r buddsoddiadau a werthir. Mae treth atal yn daladwy ar incwm a geir o fuddsoddiadau tramor yn y wlad ble maent yn tarddu, oni bai bod eithriad wedi'i ganiatáu. Cyfrifir am dreth anadferadwy fel cost i'r Gronfa fel mae'n codi.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

Datganiad asedau net

g) Asedau ariannol

Mae'r holl asedau buddsoddi wedi'u cynnwys yn y datganiad asedau net yn seiliedig ar eu gwerth teg ar y dyddiad adrodd. Cydnabyddir ased ariannol yn y datganiad asedau net ar y dyddiad y caiff y Gronfa gytundeb ei fod yn cael yr ased. Cydnabyddir unrhyw enillion neu golledion ar werthiannau buddsoddi sy'n deillio o newidiadau yng ngwerth teg yr ased yng nghyfrif y gronfa.

Mae gwerth y buddsoddiadau fel sy'n ymddangos yn y datganiad asedau net wedi'u pennu ar werth teg yn unol â gofyniad y Cod ac SAARh 13 (gweler nodyn 14). Ar gyfer ddibenion datgelu lefelau hierarchaeth gwerth teg, mae'r gronfa wedi mabwysiadu'r canllawiau dosbarthu a argymhellir yn y Canllawiau Ymarferol ar Ddatgeliadau Buddsoddi (PRAG/ Investment Association, 2016).

h) Trafodion arian tramor

Mae difidendau, llog a phryniannau a gwerthiannau buddsoddiadau mewn arian tramor wedi'u cyfrifo'n seiliedig ar y cyfraddau cyfredol ar y farchnad ar ddyddiad y trafodion. Defnyddir cyfraddau cyfnewid cyfredol ar y farchnad ar ddiwedd y flwyddyn i gyfrifo gwerth balansau arian parod a ddelir mewn cyfrifon banc arian tramor, gwerth buddsoddiadau tramor ar y farchnad a gwerthiannau sy'n aros ar ddiwedd y cyfnod adrodd.

i) Arian a chywerthoedd arian

Mae arian parod yn cynnwys arian parod sydd ar gael ac adneuo'n ar alw ac mae'n cynnwys symiau a ddelir gan reolwyr allanol y gronfa. Mae'r holl falanasau arian parod yn fuddsoddiadau byrdymor, hylifol iawn y gellir eu trosglwyddo'n arian parod yn rhwydd, ac nad oes llawer o risg y bydd eu gwerth yn newid.

j) Ymrwymadau ariannol

Cydnabyddir ymrwymiad ariannol yn y datganiad ased net ar y dyddiad y daw'r gronfa yn gyfreithiol gyfrifol am yr ymrwymiad hwnnw. Mae'r gronfa'n cydnabod ymrwymadau ariannol sy'n ymwneud â masnachu buddsoddiadau ar werth teg ac mae unrhyw enillion a cholledion sy'n deillio o newidiadau yng ngwerth teg yr ymrwymiad rhwng dyddiad y contract, dyddiad diwedd y flwyddyn a'r dyddiad setliad yn y pen draw yn cael eu cydnabod yng nghyfrif y gronfa fel rhan o'r newid yng ngwerth buddsoddiadau.

Mae ymrwymadau ariannol eraill sy'n cael eu dosbarthu fel cost wedi'i amorteiddio yn cael eu cario yn y datganiad asedau net ar werth y brifswm sy'n ddyledus ar 31 Mawrth bob blwyddyn. Mae unrhyw log sy'n ddyledus ond heb ei dalu eto yn cael ei gyfrif ar sail cronïadau ac mae'n cael ei gynnwys mewn costau gweinyddol.

k) Gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo

Asesir gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo teirblynyddol gan actiwari'r Gronfa yn unol â gofynion SCCI9 a'r safonau actiwaraidd perthnasol.

Fel y caniateir o dan y Cod, mae'r Gronfa wedi dewis datgelu gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo drwy gynnwys hysbysiad yn y datganiad asedau net (Nodyn 19).

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

l) Cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn darparu cynllun cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (AVC) ar gyfer ei aelodau ac mae asedau'r cynllun hwnnw'n cael eu buddsoddi ar wahân i asedau'r Gronfa Bensiwn. Mae tair cronfa AVC. Delir y cronfeydd hyn gyda Clerical Medical, Utmost Life a Standard Life. Mae'r darparwyr AVC yn diogelu buddion ychwanegol ar sail prynu arian ar gyfer yr aelodau hynny sy'n dewis talu cyfraniadau ychwanegol gwirfoddol. Mae pob aelod sy'n cymryd rhan yn y trefniadau hyn yn derbyn datganiad blynyddol hyd at 31 Mawrth yn cadarnhau'r symiau a ddelir yn eu cyfrif a'r newidiadau yn ystod y flwyddyn.

Nid yw AVCs yn cael eu cynnwys yn y cyfrifon, yn unol ag Adran 4(1)(b) o Reoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2016 ond fe'u datgelir er gwybodaeth yn unig yn Nodyn 22.

m) Asedau dibynol ac ymrwymadau dibynol

Mae ased dibynol yn codi pan fydd digwyddiad wedi digwydd gan arwain at ased posibl y bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau neu fel arall gan ddiwyddiadau yn y dyfodol. Mae ymrwymiad dibynol yn codi pan fydd digwyddiad cyn diwedd y flwyddyn wedi creu rhwymedigaeth ariannol bosibl y bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau neu fel arall gan ddiwyddiadau yn y dyfodol. Gall ymrwymadau dibynol godi hefyd pan nad yw'n bosib ar y Fantolen fesur gwerth y rhwymedigaeth ariannol yn ddibynadwy.

Ni chydabyddir asedau ac ymrwymadau dibynol yn y datganiad asedau net ond fe'u datgelir trwy naratif yn y nodiadau.

NODYN 4 – DYFARNIADAU ALLWEDDOL WRTH WEITHREDU POLISIAU CYFRIFO

Buddsoddiadau ecwiti preifat ac isadeiledd heb eu dyfynnu

Mae gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat ac isadeiledd yn seiliedig yn bennaf ar amcangyfrifon a dyfarniadau sy'n edrych tua'r dyfodol sy'n cynnwys sawl ffactor. Mae rheolwyr buddsoddi'n pennu gwerth buddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu ac isadeiledd gan ddefnyddio canllawiau sydd wedi'u gosod gan safon cyfrifo SAARh. Roedd gwerth y gwarantau preifat heb eu dyfynnu ar 31 Mawrth 2021 yn £211.6 miliwn (£157.2 miliwn ar 31 Mawrth 2020).

Ymrwymadau'r gronfa pensiwn

Cyfrifir ymrwymadau'r gronfa pensiwn pob tair blynedd gan yr actiwari sydd wedi'i benodi, a darperir diweddariadau blynyddol yn ystod y blynyddoedd rhwng pob prisiad. Mae'r fethodoleg a ddefnyddir yn unol â chanllawiau cymeradwy ac yn unol ag SCCI9. Mae'r rhagdybiaethau sy'n tanategu'r prisiadau yn cael eu cytuno gyda'r actiwari a cheir crynodeb ohonynt yn Nodyn 18. Mae'r amcangyfrif hwn yn destun amrywiaethau arwyddocaol yn seiliedig ar newidiadau i'r rhagdybiaethau gwaelodol.

NODYN 5 – RHAGDYBIAETHAU A WNEIR AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU PWYSIG ERAILL SY’N RHOI ANSICRWYDD WRTH AMCANGYFRIFO

Wrth baratoi datganiadau ariannol, mae gofyn i’r rheolwyr wneud dyfarniadau, amcangyfrifon a thybiaethau sy’n effeithio ar y symiau yr adroddir arnynt. Amcangyfrifir a rhagdybiaethir drwy roi ystyriaeth i brofiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a disgwyliadau yn y dyfodol. Fodd bynnag, gan na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai’r gwir ganlyniadau fod yn bur wahanol i’r rhagdybiaethau a’r amcangyfrifon.

Mae’r eitemau yn y datganiad asedau net ble mae risg arwyddocaol o amrywiaethau materol yn y flwyddyn ariannol i ddod, fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw’r gwir ganlyniadau’n wahanol i’r rhagdybiaethau
Gwerth cyfredol actiwaraid y buddion ymddeol a sydd wedi’u haddo (Nodyn 19)	Mae amcangyfrif yr ymrwymiad net i dalu pensiynau’n dibynnu ar nifer o ddyfarniadau cymhleth sy’n ymwneud â’r gyfradd ddisgownt a ddefnyddir, codiadau cyflog, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marwolaeth ac enillion ar asedau’r gronfa. Cyflogir Hymans Robertson i roi cyngor arbenigol i’r gronfa am y rhagdybiaethau i’w defnyddio.	Gellir mesur effeithiau newidiadau mewn rhagdybiaethau unigol ar ymrwymadau pensiynau net. Fodd bynnag, mae’r rhagdybiaethau’n rhyngweithio mewn ffyrdd cymhleth.
Ecwiti preifat ac isadeiledd	Mae gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat ac isadeiledd yn cael ei bennu’n unol âg arweiniad y <i>British Venture Capital Association</i> (Rhagfyr 2018) ac Arweiniad Arbennig ym Mawrth 2020 ar gyfer effaith prisiadau COVID 19. Nid yw’r buddsoddiadau hyn yn cael eu rhestru’n gyhoeddus ac fel y cyfryw, mae elfen o amcangyfrif yn gysylltiedig â’r prisiad.	Mae cyfanswm y buddsoddiadau ecwiti preifat ac isadeiledd yn y datganiadau ariannol yn £211.6 miliwn. Mae risg bod y buddsoddiad wedi’i nodi’n rhy isel neu’n rhy uchel yn y cyfrifon.

NODYN 6 – DIGWYDDIADAU AR ÔL DYDDIAD ADRODD

Nid oes unrhyw ddigwyddiadau arwyddocaol ar ôl diwedd y flwyddyn i’w adrodd.

NODYN 7 – CYFRANIADAU DERBYNIADWY

Yn ôl categori

2019/20		2020/21
£'000		£'000
17,914	Cyfraniadau gweithwyr	18,671
	Cyfraniadau cyflogwyr :	
56,376	• Cyfraniadau arferol	59,581
126	• Cyfraniadau adfer diffyg	0
56,502	Cyfanswm cyfraniadau cyflogwyr	59,581
74,416	Cyfanswm cyfraniadau derbyniadwy	78,252

Yn ôl math o gyflogwr

2019/20		2020/21
£'000		£'000
27,055	Cyngor Gwynedd	25,328
42,075	Cyrff eraill ar yr atodlen	47,917
2,076	Cyrff a ganiateir	1,749
2,623	Cyrff cymunedol a ganiateir	2,712
221	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	140
312	Cyrff a benderfynir	352
54	Cronfa gaeedig*	54
74,416		78,252

*Cronfa gaeedig - Dyma'r cyfraniadau a dderbyniwyd gan Bwyllgor Llysoedd Ynadon Gogledd Cymru yn ystod y flwyddyn a oedd yn arfer bod yn gyrff a ganiateir ond bellach sydd yn gronfa gaeedig.

NODYN 8 – INCWM ARALL

2019/20		2020/21
£'000		£'000
2	Llog ar gyfraniadau gohiriedig	2
3	Incwm ar gyfrifo ysgariad	2
5		4

NODYN 9 – TROSGLWYDDIADAU I MEWN O GRONFEYDD PENSIWN ERAILL

2019/20		2020/21
£'000		£'000
4,887	Trosglwyddiadau unigol	3,356
4,887		3,356

NODYN 10 – BUDDION A DALWYD

Yn ôl categori

2019/20		2020/21
£'000		£'000
48,356	Pensiynau	50,411
12,343	Cymudiad a buddion ymddeol lwmp swm	10,807
1,629	Buddion marwolaeth – lwmp swm	1,160
62,328		62,378

Yn ôl math o gyflogwr

2019/20		2020/21
£'000		£'000
17,714	Cyngor Gwynedd	18,773
31,958	Cyrff eraill ar yr atodlen	31,703
1,520	Cyrff a ganiateir	1,502
1,472	Cyrff cymunedol a ganiateir	1,133
223	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	108
119	Cyrff a benderfynir	174
9,322	Cronfa gaeedig	8,985
62,328		62,378

NODYN 11 – TALIADAU I RAI SY’N YMADAEL

2019/20		2020/21
£'000		£'000
	Ad-daliadau i aelodau sy’n ymadael â’r gwasanaeth	
161	llai ad-daliadau treth	92
	Taliadau i aelodau sy’n ymuno â chynllun y	
1	wladwriaeth	0
4,507	Trosglwyddiadau unigol	2,960
4,669		3,052

NODYN 12 – COSTAU RHEOLI

2019/20		2020/21
£'000		£'000
11,434	Costau rheoli buddsoddiadau	21,128
1,307	Costau gweinyddol	1,268
380	Costau arolygaeth a llywodraethu	273
13,121		22,669

Mae costau rheoli wedi eu hail-ddadansoddi ar gyfer 2019/20 i fod yn gyson gyda 2020/21

Nodyn 12a- Costau Rheoli Buddsoddiadau

2020/21	Ffioedd rheolwyr £'000	Costau trafodion £'000	Cyfanswm £'000
Cronfeydd cyfun			
Incwm sefydlog	865	0	865
Ecwiti	2,733	442	3,175
Buddsoddiadau eraill			
Buddsoddiadau eiddo cyfun	1,565	0	1,565
Ecwiti preifat	12,274	0	12,274
Isadeiledd	3,044	0	3,044
	20,481	442	20,923
Ffioedd gwarchodaeth			205
Cyfanswm			21,128

2019/20	Ffioedd rheolwyr £'000	Costau trafodion £'000	Cyfanswm £'000
Cronfeydd cyfun			
Incwm sefydlog	1,297	0	1,297
Ecwiti	3,462	924	4,386
Buddsoddiadau eraill			
Buddsoddiadau eiddo cyfun	1,551	0	1,551
Ecwiti preifat	2,511	0	2,511
Isadeiledd	1,572	0	1,572
	10,393	924	11,317
Ffioedd gwarchodaeth			117
Cyfanswm			11,434

Mae'r ffioedd rheoli uchod yn cynnwys yr holl ffioedd rheoli buddsoddiad a grëwyd yn uniongyrchol gan y Gronfa, yn cynnwys y ffioedd a godwyd ar gronfeydd buddsoddi wedi'u cyfuno. Ni thalwyd unrhyw ffioedd sy'n gysylltiedig â pherfformiad i'r rheolwyr buddsoddi. Yn ogystal â'r costau hyn, rhaid talu costau anuniongyrchol a ddaw yn sgil y gwasgariad bid-cynnig ar werthu a phrynu buddsoddiadau. Caiff y rhain eu hadlewyrchu yng nghostau prynu buddsoddiadau ac yn yr enillion a geir wrth werthu buddsoddiadau yn Nodyn 14a.

Mae cronfeydd PPC Global Opportunities, Multi Asset Credit a Absolute Return Bond yn fuddsoddiadau a benodir drwy ddull rheolwr o reolwyr sydd â'u ffioedd sylfaenol eu hunain. Mae'r adenillion ar gyfer y mandad hwn yn net o'r ffioedd rheolwr sylfaenol a adlewyrchir yn Nodyn 14a o fewn y 'Newid mewn Gwerth Marchnad'. Ar gyfer tryloywder, y ffioedd yn 2020/21 oedd £1,846,000 (£820,000 yn 2019/20).

Mae costau trawsnewid wedi digwydd o ganlyniad i symudiad buddsoddiadau o Insight a Fidelity i PPC. Y costau oedd £71,000 ac maent wedi'u cynnwys yng ngwerth ased net (NAV).

Nodyn 12b- Costau Gweinyddol

2019/20		2020/21
£'000		£'000
563	Costau staff uniongyrchol	576
377	Costau uniongyrchol eraill	316
367	Gwasanaethau cefnogol, yn cynnwys TG	376
1,307		1,268

Mae'r costau gweinyddol yn cynnwys y symiau a godir ar y Gronfa Bensiwn gan Gyngor Gwynedd am gostau staff, gwasanaethau cefnogol a llety.

Nodyn 12c- Costau Arolygu a Llywodraethu

2019/20		2020/21
£'000		£'000
150	Ffioedd actiwari	88
47	Ffioedd ymgynghorwyr buddsoddi	44
13	Gwasanaeth monitro perfformiad	13
34	Ffioedd archwilwyr allanol	34
66	Pwyllgor Pensiynau a Bwrdd Pensiwn Lleol	6
70	Partneriaeth Pensiwn Cymru	88
380		273

Nodyn 12ch- Partneriaeth Pensiwn Cymru

Mae'r Costau Rheoli Buddsoddiadau yn Nodyn 12a yn cynnwys ffioedd sy'n daladwy i Link Fund Solutions (gweithredwr y PPC) ac maent yn cynnwys ffioedd rheolwyr buddsoddi (sydd hefyd yn cynnwys ffi'r gweithredwr a chostau cysylltiedig eraill), costau trafodion a ffioedd gwarchodaeth. Mae'r costau hyn yn seiliedig ar gyfran ganrannol pob cronfa o asedau cyfun PPC ac fe'u didynnir o'r NAV.

Y costau goruchwyllo a llywodraethu yn Nodyn 12c yw costau rhedeg blynyddol y pŵl sy'n cynnwys costau'r Awdurdod Cynnal a chostau Ymgynghorwyr Allanol eraill. Caiff y costau hyn eu hariannu'n gyfartal gan bob un o'r wyth Cronfa Bensiwn awdurdod lleol yng Nghymru.

Mae'r ffioedd canlynol wedi'u cynnwys yn Nodyn 12 mewn perthynas â Phartneriaeth Pensiwn Cymru a ceir rhagor o wybodaeth am y PPC ar gael yn yr Adroddiad Blynyddol:

	2019/20	2020/21
	£'000	£'000
Costau rheoli buddsoddiadau		
Ffioedd rheolwyr	1,656	1,955
Costau trafodion	924	442
Costau gwarchodaeth	102	179
	2,682	2,576
Costau arolygu a llywodraethu		
Costau rhedeg	70	88
Cyfanswm	2,752	2,664

NODYN 13 – INCWM BUDDSODDI

2019/20		2020/21
£'000		£'000
0	Incwm sefydlog	1,579
1,463	Ecwiti	20,587
529	Ecwiti preifat	1,108
101	Isadeiledd	888
6,929	Buddsoddiadau eiddo cyfun	6,507
296	Llog ar adneuron arian parod	99
9,318	Cyfanswm cyn trethi	30,768

Yn ystod 2020/21 wnaeth Link Asset Services dalu incwm a enillwyd ers sefydlu ar holl is-gronfeydd Partneriaeth Pensiwn Cymru y mae'r gronfa wedi buddsoddi ynddynt. Ail- fuddsoddiwyd hyn yn awtomatig i'r cronfeydd cyfun i gynyddu gwerth marchnad y buddsoddiadau.

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd ddau gyfrif banc sy'n cael eu dal fel rhan o Grŵp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian dros ben sy'n cael ei ddal yn y Grŵp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi yn ddyddiol. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, sy'n seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa yn ystod y flwyddyn.

Mae gan y Gronfa Bensiwn gyfrif Ewro i ymdrin â derbyniadau a thaliadau mewn Ewros ac i leihau'r trafodion cyfnewid a chostau perthnasol.

NODYN 14 – BUDDSODDIADAU

31 Mawrth		31 Mawrth
2020		2021
£'000		£'000
	Asedau buddsoddi	
	Cronfeydd cyfun	
280,279	Incwm sefydlog	484,315
1,299,750	Ecwiti	1,624,630
	Buddsoddiadau eraill	
191,256	Buddsoddiadau eiddo cyfun	194,581
112,661	Ecwiti preifat	165,423
44,569	Isadeiladedd	46,220
1,928,515		2,515,169
783	Adneuron arian parod	146
1,929,298	Cyfanswm asedau buddsoddi	2,515,315
	Ymrwymadau buddsoddi	
(0)	Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	(126)
(0)	Cyfanswm ymrwymadau buddsoddi	(126)
1,929,298	Asedau buddsoddi net	2,515,189

Ehangwyd dadansoddiad o'r math o asedau ar gyfer 31 Mawrth 2020 i fod yn gyson â 31 Mawrth 2021

Nodyn 14a – Cysoni Symudiadau mewn Buddsoddiadau a Deilliadau

2020/21	Gwerth marchnad ar 1 Ebrill 2020 £'000	Pryniannau yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerthia- nnau yn ystod y flwyddyn £'000	Newid mewn gwerth marchnad yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2021 £'000
Buddsoddiadau cyfun	1,580,029	759,879	(727,541)	496,578	2,108,945
Buddsoddiadau eiddo cyfun	191,256	3,592	(281)	14	194,581
Ecwiti preifat / Isadeiledd	157,230	29,249	(24,283)	49,447	211,643
	1,928,515	792,720	(752,105)	546,039	2,515,169
Adneuron arian parod	783				146
Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiant buddsoddiadau	0				0
Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	0				(126)
Ffioedd o fewn cerbydau wedi'u cyfuno				19,472	
Asedau buddsoddi net	1,929,298			565,511	2,515,189

2019/20	Gwerth marchnad ar 1 Ebrill 2019 £'000	Pryniannau yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerthia- nnau yn ystod y flwyddyn £'000	Newid mewn gwerth marchnad yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2020 £'000
Buddsoddiadau cyfun	1,729,681	10,545	(9,540)	(150,657)	1,580,029
Buddsoddiadau eiddo cyfun	179,301	20,644	(777)	(7,912)	191,256
Ecwiti preifat / Isadeiledd	145,613	26,464	(13,054)	(1,793)	157,230
	2,054,595	57,653	(23,371)	(160,362)	1,928,515
Adneuron arian parod	538				783
Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiant buddsoddiadau	0				0
Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	(123)				0
Ffioedd o fewn cerbydau wedi'u cyfuno				8,844	
Asedau buddsoddi net	2,055,010			(151,518)	1,929,298

Ehangwyd dadansoddiad o'r math o asedau ar gyfer 31 Mawrth 2020 i fod yn gyson â 31 Mawrth 2021

Nodyn 14b – Dadansoddiad o Fuddsoddiadau

Buddsoddiadau fesul rheolwr buddsoddi

Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2020			Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2021		
£'000	%		£'000	%	
604,237	31.3	Partneriaeth Pensiwn Cymru	1,360,124	54.1	
565,379	29.3	BlackRock	735,481	29.2	
157,230	8.2	Grŵp Partners	211,643	8.4	
181,742	9.4	Fidelity	67,178	2.7	
60,570	3.2	Lothbury	61,338	2.4	
47,832	2.5	UBS	47,627	1.9	
31,401	1.6	Threadneedle	31,904	1.3	
625	0.0	Veritas	20	0	
280,282	14.5	Insight	0	0	
1,929,298	100.0		2,515,315	100.0	

Mae'r buddsoddiadau a ganlyn yn cynrychioli mwy na 5% o asedau net y Gronfa:

Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2020			Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2021		
£'000	%	Buddsoddiadau	£'000	%	
305,618	15.8	Global Opportunities Fund PPC	442,964	17.5	
298,619	15.4	Global Growth Fund PPC	432,845	17.1	
-	-	Absolute Return Bond PPC	307,181	12.2	
-	-	Black Rock ACS World Low Carbon Fund	297,967	11.8	
280,279	14.5	LDI Solutions Plus Bonds	-	-	
274,417	14.2	Black Rock Aquila Life UK Equity Index Fund	211,625	8.4	
-	-	Multi Asset Credit Fund PCC	177,134	7.0	
137,117	7.1	Fidelity Institutional Select Global Equity	-	-	
119,881	6.2	Black Rock Aquila Life Gl. Dev Fundamental Fund	172,052	6.8	

Nodyn 14c – Benthycia Stoc

Mae strategaeth fuddsoddi'r Gronfa yn nodi y caniateir benthycia stoc yn amodol ar ganiatâd penodol. Yr incwm a enillodd y Gronfa trwy fenthycia stoc oedd £93,813. Ar hyn o bryd, mae gan Partneriaeth Pensiwn Cymru gyfanswm ecwiti a ddyfynnwyd o £469m ar fenthycy. Mae'r ecwiti hyn yn parhau i gael ei gydnabod yn natganiadau ariannol y gronfa berthnasol. Nid oes unrhyw rwymedigaethau'n gysylltiedig â'r asedau a fenthycwyd.

NODYN 15 – GWERTH TEG - SAIL GWERTHUSO

Mae'r holl asedau wedi'u prisio gan ddefnyddio technegau gwerthoedd teg yn seiliedig ar nodweddion pob offeryn, gan ddefnyddio gwybodaeth sy'n seiliedig ar y farchnad lle bo hynny'n bosibl. Ni fu unrhyw newid yn y technegau prisio a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn.

Mae asedau ac ymrwymadau wedi'u dosbarthu i dair lefel, yn unol ag ansawdd a dibynadwyedd y wybodaeth a ddefnyddiwyd i bennu gwerthoedd teg.

Lefel 1 - ble mae gwerthoedd teg wedi eu pennu drwy ddefnyddio prisiau wedi'u dyfynnu a heb eu haddasu ar farchnadoedd gweithredol am asedau neu rwymedigaethau cyfwerth, sy'n cynnwys ecwiti wedi'u dyfynnu, bondiau wedi'u dyfynnu ac ymddiriedolaethau uned.

Lefel 2 - ble nad oes prisiau'r farchnad wedi'u dyfynnu ar gael, neu pan ddefnyddir technegau prisio i bennu gwerth teg yn seiliedig ar ddata gweladwy.

Lefel 3 - ble nad yw o leiaf un mewnbwn a allai gael effaith sylweddol ar brisiad yr offeryn yn seiliedig ar ddata gweladwy'r farchnad.

NODYN 15 – GWERTH TEG - SAIL GWERTHUSO (parhad)

Disgrifiad o'r Ased	Hierarchaeth brisio	Sail y prisiad	Mewnbynnau arsylladwy ac na ellir eu harsylwi	Materion o sensitifrwydd allweddol sy'n effeithio ar y Prisiadau a ddarperir
Arian a chyfwerthoedd arian	Lefel 1	Bernir bod gwerth i'w gario yn werth teg oherwydd natur tymor byr yr offerynnau ariannol hyn	Diangen	Diangen
Buddsoddiadau cyfun- cronfeydd ecwiti	Lefel 2	Cyfrifir y 'NAV' (net asset value) ar sail gwerth yr asedau sylfaenol ar y farchnad	Porthiant prisiau wedi'i werthuso	Diangen
Buddsoddiadau cyfun- incwm sefydlog	Lefel 2	Cyfrifir y 'NAV' ar sail gwerth marchnadol y gwarantau incwm sefydlog sylfaenol	Porthiant prisiau wedi'i werthuso	Diangen
Buddsoddiadau eiddo cyfun	Lefel 2	Pris cynnig cau pan gyhoeddir prisiau cynnig; pris sengl cau lle cyhoeddir pris sengl	Wedi'i seilio ar 'NAV' wedi'i osod ar sail blaen-brisio	Diangen
Ecwiti preifat	Lefel 3	Prisiad cymaradwy cwmnïau tebyg yn unol ag <i>International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines 2018</i> ac <i>IPEV Board's Special Valuation Guidance</i> (Mawrth 2020)	<ul style="list-style-type: none"> Lluosrif EBITDA Lluosrif referniw Gostyngiad am ddiffyg marchnadwyedd Rheoli premiwm 	Gallai newidiadau i lifoedd arian disgwylidig neu wahaniaethau rhwng cyfrifon archwiliedig a chyfrifon nas archwiliwyd effeithio ar brisiadau
Isadeiledd	Lefel 3	Wedi'i brisio gan ddefnyddio technegau llif arian disgowntiedig i gynhyrchu gwerth presennol net	Cyfradd ddisgownt a llif arian a ddefnyddir yn y modelau	Cyfradd chwyddiant, llog, treth a chyfnwid tramor

Sensitifrwydd asedau a werthir ar lefel 3

Mae'r gwerthoedd a adroddir yn y prisiadau Lefel 3 yn cynrychioli'r amcan gyfrif mwyaf cywir o werthoedd y portffolio ar 31 Mawrth 2021. Mae unrhyw oddrychedd sy'n gysylltiedig â'r gwerth buddsoddi wedi'i ymgorffori yn y prisiad.

Trosglwyddiadau rhwng lefelau 1 a 2

Ni chafwyd unrhyw drosglwyddiadau rhwng buddsoddiadau lefelau 1 a 2 yn ystod 2020/21.

Nodyn 15a – Hierarchaeth Gwerth Teg

Mae gwerth y buddsoddiad mewn ecwiti preifat yn seiliedig ar brisiadau a ddarparwyd gan bartneriaid cyffredinol y cronfeydd ecwiti preifat y mae Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi buddsoddi ynddynt. Paratwir y prisiadau hyn yn unol â'r *International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines*, sy'n dilyn egwyddorion prisiô'r SAARh ac US GAAP.

Mae'r tabl isod yn crynhoi gwerth cario'r asedau ariannol a'r ymrwymadau ariannol fesul lefel o 1 i 3, yn seiliedig ar y lefel â'u gwerth teg.

Gwerth ar 31 Mawrth 2021	Pris y farchnad a ddyfynnwyd	Gan ddefnyddio mewnbwn gweladwy	Heb fewnbwn gweladwy sylweddol	Cyfanswm
	Lefel 1 £'000	Lefel 2 £'000	Lefel 3 £'000	
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled				
Incwm sefydlog	0	484,315	0	484,315
Ecwiti	0	1,624,630	0	1,624,630
Buddsoddiadau eiddo cyfun	0	194,581	0	194,581
Ecwiti preifat	0	0	165,423	165,423
Isadeilaedd	0	0	46,220	46,220
Adneuron arian parod	146	0	0	146
	146	2,303,526	211,643	2,515,315
Ymrwymadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled				
Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	(126)	0	0	(126)
Cyfanswm	20	2,303,526	211,643	2,515,189

Nodyn 15a – Hierarchaeth Gwerth Teg (parhad)

Gwerth ar 31 Mawrth 2020	Pris y farchnad a ddyfynnwyd	Gan ddefnyddio mewnbwn gweladwy	Heb fewnbwn gweladwy sylweddol	Cyfanswm
	Lefel 1 £'000	Lefel 2 £'000	Lefel 3 £'000	
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled				
Incwm sefydlog	0	280,279	0	280,279
Ecwiti	0	1,299,750	0	1,299,750
Buddsoddiadau eiddo cyfun	0	0	191,256	191,256
Ecwiti preifat	0	0	112,661	112,661
Isadeiledd	0	0	44,569	44,569
Adneuron arian parod	783	0	0	783
	783	1,580,029	348,486	1,929,298
Ymrwymadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled				
Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	0	0	0	0
Asedau ariannol net	783	1,580,029	348,486	1,929,298

Ehangwyd dadansoddiad o'r math o asedau ar gyfer 31 Mawrth 2020 i fod yn gyson â 31 Mawrth 2021

Nodyn 15b – Cysoniad Mesuriadau Gwerth Teg o Fewn Lefel 3

	Gwerth y Farchnad 1 Ebrill 2020 £'000	Trosglwyddiadau o Lefel 3 £'000	Pryniannau yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerthiannau yn ystod y flwyddyn £'000	Enillion/ (colledion) na wirededwyd £'000	Enillion/ (colledion) a wirededwyd £'000	Gwerth y Farchnad 31 Mawrth 2021 £'000
Buddsoddiadau eiddo cyfun	191,256	(191,256)	0	0	0	0	0
Ecwiti preifat	112,661	0	18,796	(7,115)	45,538	(4,457)	165,423
Isadeiledd	44,569	0	10,453	(7,952)	3,909	(4,759)	46,220
Cyfanswm Lefel 3	348,486	(191,256)	29,249	(15,067)	49,447	(9,216)	211,643

	Gwerth y Farchnad 1 Ebrill 2019 £'000	Trosglwyddiadau i Lefel 3 £'000	Pryniannau yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerthiannau yn ystod y flwyddyn £'000	Enillion/ (colledion) na wirededwyd £'000	Enillion/ (colledion) a wirededwyd £'000	Gwerth y Farchnad 31 Mawrth 2020 £'000
Buddsoddiadau eiddo cyfun	111,254	68,047	20,644	(777)	(7,817)	(95)	191,256
Ecwiti preifat	107,218	0	19,408	(5,144)	(3,101)	(5,720)	112,661
Isadeiledd	38,395	0	7,056	(1,746)	1,307	(443)	44,569
Cyfanswm Lefel 3	256,867	68,047	47,108	(7,667)	(9,611)	(6,258)	348,486

NODYN 16 – DOSBARTHAD OFFERYNNAU ARIANNOL

Mae polisiâu cyfrifo'n disgrifio sut mae gwahanol ddsbarthiadau o asedau offerynnau ariannol yn cael eu mesur a sut mae incwm a chostau, yn cynnwys enillion a cholledion gwerth teg, yn cael eu cydnabod. Mae'r tabl a ganlyn yn dadansoddi'r symiau cario o asedau ag ymrwymadau ariannol fesul categori a phennawd datganiad asedau net. Ni ail-ddosbarthwyd unrhyw asedau ariannol yn ystod y cyfnod cyfrifo.

Fel ar 31 Mawrth 2020			Fel ar 31 Mawrth 2021		
Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	Asedau ar gost wedi'i amorteiddio	Cost ymrwymadau ariannol	Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	Asedau ar gost wedi'i amorteiddio	Cost ymrwymadau ariannol
£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau ariannol					
1,580,029			2,108,945		
191,256			194,581		
112,661			165,423		
44,569			46,220		
	8,883			12,282	
	3,829			4,017	
1,928,515	12,712	0	2,515,169	16,299	0
Ymrwymadau ariannol					
		(2,890)			(3,339)
0	0	(2,890)	0	0	(3,339)
1,928,515	12,712	(2,890)	2,515,169	16,299	(3,339)

Ehangwyd dadansoddiad o'r math o asedau ar gyfer 31 Mawrth 2020 i fod yn gyson â 31 Mawrth 2021

Nodyn 16a - Enillion a cholledion net ar offerynnau ariannol

31 Mawrth 2020		31 Mawrth 2021
Gwerth teg		Gwerth teg
£'000		£'000
Asedau ariannol		
(160,362)	Gwerth teg drwy elw a cholled	546,039
0	Benthyciadau a derbyniadau	0
(160,362)	Cyfanswm yr asedau ariannol	546,039
Ymrwymadau ariannol		
0	Gwerth teg drwy elw a cholled	0
0	Cost ymrwymadau ariannol	0
0	Cyfanswm yr ymrwymadau ariannol	0
(160,362)	Asedau ariannol net	546,039

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL

Risg a rheoli risg

Prif risg hirdymor y Gronfa yw y bydd asedau'r Gronfa'n annigonol i ymdrin â'i hymrwymiaadau (h.y. y buddion a gafodd eu haddo i aelodau sy'n daladwy). Felly, nod rheoli risg buddsoddi yw lleihau'r risg o weld gostyngiad cyffredinol yng ngwerth y Gronfa a gwneud y mwyaf o'r cyfle i wneud enillion ar draws portffolio'r Gronfa yn ei gyfanrwydd. Mae'r Gronfa'n cyflawni hyn drwy amrywio'i asedau i leihau risg y farchnad (risg pris, risg arian tramor a risg cyfradd llog) a risg credyd y mae'n agored iddo ar lefel dderbyniol. Yn ogystal, mae'r Gronfa'n rheoli ei risg o hylifedd i sicrhau bod digon o hylifedd ar gael i fodloni llif arian rhagweladwy'r Gronfa. Mae'r Cyngor yn rheoli'r risgiau buddsoddi hyn fel rhan o'i raglen gyffredinol i reoli risg y Gronfa Bensiwn.

Y Pwyllgor Pensiynau sy'n gyfrifol am strategaeth rheoli risg y Gronfa. Sefydlir polisiâu rheoli risg i nodi a dadansoddi'r risgiau sy'n wynebu gweithrediadau'r Gronfa Bensiwn, yna eu hadolygu'n rheolaidd i adlewyrchu newidiadau mewn gweithgaredd ac amodau'r farchnad.

a) Risg y farchnad

Risg y farchnad yw'r risg o golledion yn sgil amrywiad ym mhrisiau ecwiti a nwyddau, llog, cyfraddau cyfnewid arian tramor a gwasgariad credyd. Mae'r Gronfa'n agored i risg y farchnad yn sgil ei weithgareddau buddsoddi, yn enwedig drwy'r ecwiti mae'n eu dal. Mae lefel y risg yn dibynnu ar amgylchiadau'r farchnad, disgwyliadau o ran prisiau yn y dyfodol, newidiadau mewn enillion a'r gymysgedd o asedau.

Nod strategaeth rheoli risg y Gronfa yw adnabod a rheoli risgiau'r farchnad i'r Gronfa o fewn paramedrau derbyniol, gan sicrhau'r enillion buddsoddiad gorau posibl.

Yn gyffredinol, rheolir anweddolrwydd gormodol yn risg y farchnad drwy amrywio'r portffolio yn ddaeryddol ac o ran sectorau diwydiant a gwarantau unigol. I leihau risg y farchnad, mae'r Gronfa a'i ymgynghorwyr buddsoddi'n monitro cyflwr y farchnad a dadansoddiadau meincnod yn briodol.

Mae'r Gronfa'n rheoli'r risgiau hyn mewn dwy ffordd:

- mae pa mor agored yw'r Gronfa i risg y farchnad yn cael ei fonitro drwy ddadansoddi ffactorau risg i sicrhau bod y risg yn parhau o fewn lefelau goddefol;
- mae pa mor agored yw'r Gronfa i risgiau penodol yn cael ei gyfyngu drwy bennu risgiau penodol goddefol ar gyfer buddsoddiadau unigol.

Risg prisiau eraill

Mae risg prisiau eraill yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth offeryn ariannol yn amrywio o ganlyniad i newid ym mhris y farchnad (ac eithrio'r risgiau sy'n codi o risg cyfradd llog neu risg cyfradd cyfnewid arian tramor), boed y newidiadau'n cael eu hachosi gan ffactorau sy'n benodol i'r offeryn unigol neu'r sawl a'i cyflwynodd neu ffactorau sy'n effeithio ar bob offeryn o'r fath yn y farchnad.

Mae'r Gronfa'n agored i risg prisiau cyfranddaliadau. Mae rheolwyr buddsoddi'r Gronfa'n lliniaru'r perygl pris hwn trwy amrywio a dewis gwarantau ac offerynnau ariannol eraill sy'n cael eu monitro gan y Cyngor i sicrhau ei fod o fewn y cyfyngiadau a nodir yn strategaeth buddsoddi'r Gronfa.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Risg prisiau eraill – dadansoddiad sensitifrwydd

Yn dilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol a'r enillion ar fuddsoddiadau a ddisgwylir yn ystod y flwyddyn ariannol, mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi'r Gronfa, mae'r Cyngor wedi pennu bod y newidiadau a ganlyn mewn risg pris y farchnad yn rhesymol bosib ar gyfer cyfnod adrodd 2020/21.

Math o ased	Symudiad posib y farchnad (+/-)	
	31 Mawrth 2020	31 Mawrth 2021
	%	%
Ecwiti DU	27.5	16.7
Ecwiti Byd-Eang	28.0	17.4
Ecwiti Marchnadoedd sy'n datblygu	25.4	22.1
Ecwiti Preifat	28.4	28.5
Bondiau Dychwelyd Absoliwt	3.9	2.1
Isadeiledd	20.1	21.0
Eiddo	14.2	14.2
Credyd Amrywiol	8.7	6.2
Arian	0.3	0.3
Cronfa Gyfan	18.9	11.7

Mae'r newid posibl a ddatgelir uchod yn gyson a un symudiad gwyriad safonol yn y newid yng ngwerth yr asedau dros y tair blynedd ddiweddaraf. Mae cyfanswm newid posibl y gronfa yn ystyried y berthynas disgwyliedig rhwng y gwahanol ddosbarthiadau o asedau a ddangosir, yn seiliedig ar gyfnewidioldeb sylfaenol a chydberthynas yr asedau, yn unol a theori portffolio amrywiant cymedrig.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Pe byddai pris buddsoddiadau'r Gronfa ar y farchnad wedi cynyddu/gostwng yn unol â'r uchod, byddai'r newid ym mhris y farchnad yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion wedi bod fel a ganlyn:

Math o ased	Gwerth fel ar 31 Mawrth 2021 £'000	Canran newid %	Gwerth ar ôl cynnydd £'000	Gwerth ar ôl gostyngiad £'000
Ecwiti DU	211,625	16.7	246,966	176,283
Ecwiti Byd-eang	1,345,827	17.4	1,580,001	1,111,653
Ecwiti Marchnadoedd sy'n datblygu	67,178	22.1	82,025	52,332
Ecwiti Preifat	165,423	28.5	212,568	118,277
Bondiau Dychwelyd Absoliwt	307,181	2.1	313,632	300,730
Isadeiledd	46,220	21.0	55,926	36,514
Eiddo	194,581	14.2	222,211	166,950
Credyd Amrywiol	177,134	6.2	188,116	166,152
Arian	12,282	0.3	12,318	12,245
Dyledwyr a Chredydwyr	678	0.0	678	678
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	2,528,129		2,914,441	2,141,814

Math o ased	Gwerth fel ar 31 Mawrth 2020 £'000	Canran newid %	Gwerth ar ôl cynnydd £'000	Gwerth ar ôl gostyngiad £'000
Ecwiti DU	274,417	27.5	349,881	198,952
Ecwiti Byd-eang	980,710	28.0	1,255,309	706,111
Ecwiti Marchnadoedd sy'n datblygu	44,625	25.4	55,960	33,290
Ecwiti Preifat	112,661	28.4	144,544	80,778
Bondiau Dychwelyd Absoliwt	280,279	3.9	291,210	269,348
Isadeiledd	44,569	20.1	53,528	35,611
Eiddo	191,255	14.2	218,414	164,097
Arian	8,883	0.3	8,910	8,856
Dyledwyr a Chredydwyr	938	0.0	938	938
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	1,938,337		2,378,694	1,497,981

Ehangwyd dadansoddiad o'r math o asedau ar gyfer 31 Mawrth 2020 i fod yn gyson â 31 Mawrth 2021

Risg cyfraddau llog

Mae'r Gronfa'n buddsoddi mewn asedau ariannol yn bennaf er mwyn cael enillion ar fuddsoddiadau. Mae'r buddsoddiadau hyn yn agored i risgiau cyfraddau llog, sy'n cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau llog y farchnad.

Mae cyfradd llog y Gronfa'n cael ei monitro'n gyson, yn unol â strategaeth rheoli risg y Gronfa, yn cynnwys monitro pa mor agored ydyw i'r cyfraddau llog ac asesiad o'r gwir gyfraddau llog yn erbyn y meincnodau perthnasol.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Gweler pa mor agored yn uniongyrchol yw'r Gronfa i newidiadau mewn cyfraddau llog fel ar 31 Mawrth 2020 a 31 Mawrth 2021 isod. Mae'r ffigyrau isod yn cyflwyno'r gyfradd llog yn seiliedig ar werth teg yr asedau ariannol gwaelodol:

Math o ased	Fel ar 31 Mawrth 2020 £'000	Fel ar 31 Mawrth 2021 £'000
Arian a chyfwerthoedd arian	8,100	12,136
Balansau arian parod	783	146
Cronfa Incwm Sefydlog	280,279	484,315
Cyfanswm	289,162	496,597

Dadansoddiad sensitifrwydd risg cyfraddau llog

Mae'r Gronfa yn cydnabod y gall cyfraddau llog amrywio ac effeithio ar incwm i'r Gronfa a gwerth yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion. Mae newid 1% mewn cyfraddau llog yn gyson â lefel y sensitifrwydd a ddefnyddiwyd fel rhan o strategaeth rheoli risg y Gronfa. Mae'r dadansoddiad isod yn rhagdybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau cyfnewid, yn parhau'n gyson, ac mae'n dangos yr effaith yn ystod y flwyddyn ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion o newid o +/- 1% mewn cyfraddau llog:

Math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2021 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		+1%	-1%
Arian a chyfwerthoedd arian	12,136	121	(121)
Balansau arian parod	146	1	(1)
Cronfa Incwm Sefydlog *	484,315	4,843	(4,843)
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	496,597	4,965	(4,965)

* Nid yw newid 1% ar gyfradd llog yn cael effaith uniongyrchol ar warantau llog sefydlog ond mae'n cael effaith rhannol fel y cyfrifir yn y tablau uchod.

Math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2020 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		+1%	-1%
Arian a chyfwerthoedd arian	8,100	81	(81)
Balansau arian parod	783	8	(8)
Cronfa Incwm Sefydlog *	280,279	33,633	(33,633)
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	289,162	33,722	(33,722)

* Nid yw newid 1% ar gyfradd llog yn cael effaith uniongyrchol ar warantau llog sefydlog ond mae'n cael effaith rhannol fel y cyfrifir yn y tablau uchod.

Mae'r effaith y byddai newid o 1% mewn cyfraddau llog yn cael ar y llog a dderbyniwyd yn fach iawn gan mai 0.61% oedd cyfartaledd y gyfradd llog a dderbyniwyd ar arian yn ystod y flwyddyn, gan roi cyfanswm llog o £88,037 am y flwyddyn.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Nid yw cynnydd 1% mewn cyfraddau llog yn effeithio'r llog a dderbynnir ar asedau llog sefydlog ond byddai'n lleihau'r gwerth teg, fel y dangosir yn y tablau uchod. Nid yw newidiadau mewn cyfraddau llog yn effeithio y gwerth arian / arian a'u cyffelyb ond byddai'n effeithio'r llog a dderbynnir ar y balansau. Mae newidiadau i werth teg yr asedau ac incwm a dderbynnir o fuddsoddiadau yn cael effaith ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion ond fel y nodir uchod nid yw'n cael effaith sylweddol ar y Gronfa.

Risg arian tramor

Mae risg arian tramor yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau cyfnewid arian tramor. Mae'r Gronfa'n agored i risg arian ar offerynnau ariannol sy'n cael eu cynrychioli mewn unrhyw arian ac eithrio arian swyddogaethol y Gronfa (£DU). Mae'r Gronfa'n dal asedau sy'n cael eu cynrychioli mewn arian ac eithrio £DU.

Mae gan y Gronfa ymrwymadau ecwiti preifat ac isadeiledd mewn arian tramor (€364 miliwn a \$88.6 miliwn). Mae'r ymrwymadau hyn yn cael eu tynnu i lawr ar gais y rheolwr buddsoddi dros nifer o flynyddoedd. Gweler yr ymrwymadau cyfredol sy'n aros yn Nodyn 24. Y risg dan sylw yw y bydd y bunt yn wan o'i chymharu â'r ddoler a'r ewro pan fydd yr ymrwymadau'n cael eu tynnu i lawr ac y bydd yn cryfhau pan fo'r Gronfa wedi'i chyllido'n llawn. Mae'r Gronfa wedi bod yn ariannu'r ymrwymadau ers 2005 felly mae'r ymrwymadau wedi'i gydbwysu dros gyfnod maith o amser.

Mae cyfradd cyfnewid arian y Gronfa'n cael ei gyfrifo ar sail anweddolrwydd yr arian tramor fyddai'n effeithio ar werth y buddsoddiadau ac unrhyw arian fyddai'n cael ei ddal yn yr arian tramor hynny.

Risg arian tramor – dadansoddiad sensitifrwydd

Yn dilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi'r Gronfa, mae'r anweddolrwydd sy'n gysylltiedig â newidiadau mewn cyfraddau cyfnewid arian tramor wedi cael eu cyfrifo wrth ddefnyddio anweddolrwydd hanesyddol yr arian tramor a'r symiau cymharol ym muddsoddiadau'r Gronfa.

Y gwyriad safonol disgwylidig l blwyddyn ar gyfer un arian tramor unigol ar 31 Mawrth 2021 yw 9.8%. Y gyfradd gyfatebol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 oedd 10%. Mae'r dadansoddiad hwn yn tybio bod yr holl amrywiadau eraill, yn enwedig cyfraddau llog, yn aros yn gyson.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r tablau isod yn dangos dadansoddiad o ddatguddiad y Gronfa at arian tramor unigol fel ar 31 Mawrth 2021 ac ar ddiwedd y flwyddyn ariannol cynt:

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2021	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd	Gwerth ar leihad
	£'000	£'000	£'000
Ecwiti Byd-eang	1,345,827	1,477,718	1,213,936
Ecwiti Marchnadoedd sy'n datblygu	67,178	73,762	60,595
Ecwiti Preifat	165,423	181,634	149,211
Bondiau Dychwelyd Absoliwt	307,181	337,285	277,077
Isadeiledd	46,220	50,750	41,690
Credyd Amrywiol	177,134	194,493	159,775
Eiddo	0	0	0
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	2,108,963	2,315,642	1,902,284

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2020	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd	Gwerth ar leihad
	£'000	£'000	£'000
Ecwiti Byd-eang	980,710	1,078,780	882,639
Ecwiti Marchnadoedd sy'n datblygu	44,625	49,088	40,163
Ecwiti Preifat	112,661	123,927	101,395
Bondiau Dychwelyd Absoliwt	280,279	308,307	252,251
Isadeiledd	44,569	49,026	40,112
Credyd Amrywiol	0	0	0
Eiddo	226	249	203
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	1,463,070	1,609,377	1,316,763

Ehangwyd dadansoddiad o'r math o asedau ar gyfer 31 Mawrth 2020 i fod yn gyson â 31 Mawrth 2021

b) Risg credyd

Mae risg credyd yn cynrychioli'r risg y bydd gwrth barti i drafodion neu offeryn ariannol yn methu â gwireddu goblygiad ac yn creu colled ariannol i'r Gronfa o ganlyniad i hynny. Yn gyffredinol, mae gwerth buddsoddiadau ar y farchnad yn adlewyrchu asesiad o gredyd wrth eu prisio ac felly darperir ar gyfer y risg o golled yng ngwerth cario asedau ariannol ag ymrwymadau'r Gronfa.

Yn ei hanfod, mae portffolio buddsoddi cyfan y Gronfa'n agored i ryw fath o risg credyd. Fodd bynnag, mae dewis gwrth bartion, broceriaid a sefydliadau ariannol o ansawdd uchel yn isafu'r risg credyd a allai godi yn sgil methiant i setlo trafodion yn brydlon.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Gweler isod meincnod ar gyfer y canran o'r cronfeydd a ddelir gan y rheolwyr buddsoddi:

Rheolwr Buddsoddi	Canran o'r Portffolio
BlackRock	29.5%
Fidelity	2.5%
Global Growth Partneriaeth Pensiwn Cymru	14.0%
Global Opportunities Partneriaeth Pensiwn Cymru	14.0%
Multi Asset Credit Partneriaeth Pensiwn Cymru	7.5%
Absolute Return Bond Partneriaeth Pensiwn Cymru	15.0%
Property (UBS, Threadneedle, Lothbury, BlackRock)	10.0%
Partners Group	7.5%

Mae'r holl fuddsoddiadau a ddelir gan reolwyr buddsoddi'n cael eu dal yn enw'r Gronfa Bensiwn felly, os yw'r rheolwr buddsoddi'n methu, nid yw buddsoddiadau'r Gronfa yn cael eu cyfrif yn rhan o'i asedau.

Cynrychiolir risg credyd contract gan y taliad net neu'r enillion sy'n aros. Mae'r risg weddilliol yn fân yn sgil bolisiau yswiriant amrywiol a ddelir i ymdrin â gwrth bartion sy'n diffygdlu.

Er mwyn uchafu'r dychweliadau o fuddsoddiadau tymor byr ac adneuron arian parod, mae'r Cyngor yn buddsoddi unrhyw arian gwaged dros dro yn ei gyfrifon banc gydag unrhyw arian gwaged dros ben yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn. Telir rhaniad priodol o'r llog a enillir i'r Gronfa Bensiwn a rhennir unrhyw golledion wrth fuddsoddi ar sail yr un gyfran. Oherwydd natur y trefniadau banc, nid yw unrhyw arian gwaged yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn yn cael ei drosglwyddo i gyfrifon banc y Cyngor. Am fod y buddsoddiadau tymor byr yn cael eu gwneud mewn enw Cyngor Gwynedd, maent yn dangos yn llawn ar fantolen y Cyngor. Efen y Gronfa Bensiwn o'r buddsoddiadau tymor byr a'r adnau arian ar 31 Mawrth 2021 oedd £12.5m (£8.2m ar 31 Mawrth 2020).

Ni adneuir arian mewn banciau a sefydliadau ariannol oni bai eu bod yn cael eu graddio o ran statws credyd yn annibynnol, a'u bod yn bodloni meini prawf credyd y Cyngor. Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi gosod cyfyngiadau ar y ganran uchaf o adneuron y gellir eu gwneud mewn unrhyw ddsbarth o sefydliad ariannol penodol. Hefyd, mae'r Cyngor yn buddsoddi canran a gytunwyd o gronfeydd yn y marchnadoedd arian er mwyn cael buddsoddiadau amrywiol. Mae'r cronfeydd marchnad arian a ddewiswyd oll wedi derbyn statws credyd AAA gan asiantaeth statws credyd blaenllaw. Cred y Cyngor ei fod wedi rheoli pa mor agored ydyw i risg credyd a dim ond un profiad o ddiffygdlu neu adneuron nad oes modd eu hadennill sydd ganddo, sef pan roddwyd Banc Heritable yn nwylo'r gweinyddwyr yn 2008. Gweler manylion llawn yn Nodyn 27.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Nid yw cyflogwyr y Gronfa'n cael eu hasesu ar hyn o bryd ar gyfer eu statws credyd neu ar gyfer y cyfyngiadau credyd unigol sydd wedi'u gosod. Mae risg yn bodoli na ellir casglu cyfraniadau gan gyflogwyr ble nad oes ganddynt unrhyw aelodau sy'n cyfrannu (e.e. y risg sy'n gysylltiedig â chyflogwyr gyda nifer fechan o aelodau sy'n dewis peidio â chyfrannu), felly mae'r Awdurdod Gweinyddu'n monitro newidiadau mewn aelodaeth bob blwyddyn.

Bydd angen i gyflogwyr newydd sy'n dod yn rhan o'r Gronfa gytuno i ddarparu bond neu gael gwarant i leihau'r risg o golledion ariannol i'r Gronfa yn y dyfodol pe na fyddai'r cyflogwr dan sylw'n medru bodloni ei hymrwymiaidau pensiwn pe byddai'n ymadael â'r Gronfa. Fel y dangosir yn Nodyn 25 mae dau gyflogwr wedi darparu bondiau. Bydd unrhyw ymrwymiaidau eraill ar y Gronfa yn y dyfodol o ganlyniad i gyflogwr yn ymadael yn cael eu cario gan y Gronfa a'u rhannu dros yr holl gyflogwyr. Gwneir hyn i sicrhau bod y cyfnodau a'r symiau adfer actiwaraidd yn cael eu cadw ar lefel y gall cyflogwyr llai ymdopi â hi.

Mae'r risg wedi cynyddu yn sgil dyfarniad cyfreithiol diweddar, fydd o bosib yn pennu na ellir codi cyfraniadau ar gyflogwyr nad oes ganddynt aelodau sy'n cyfrannu dan Reoliadau Gweinyddu'r CPLIL. Fodd bynnag, nid yw'r dyfarniad hwn yn effeithio ar allu'r Gronfa i gasglu cyfraniadau yn dilyn prisiad ymadael dan Reoliad 38(2). Gellir rhoi cyfarwyddyd i'r Actiwari ystyried adolygu'r cyfraddau a'r dystysgrif Addasiadau i gynyddu cyfraniadau cyflogwr dan Reoliad 38 o Reoliadau CPLIL (Gweinyddu) 2008 rhwng y prisiad a gynhelir teirblynyddol.

c) Risg hylifedd

Mae'r risg hylifedd yn cynrychioli'r risg na fydd modd i'r Gronfa fodloni ei oblygiadau ariannol wrth iddynt ddod yn ddyledus. Felly, mae'r Cyngor yn cymryd camau i sicrhau bod gan y Gronfa Bensiwn ddigon o adnoddau arian parod i fodloni ei hymrwymiaidau i dalu pensynwyr ac i fodloni ymrwymiaidau buddsoddi.

Mae gan y Cyngor llif arian sy'n ceisio sicrhau bod arian parod ar gael pe bai ei angen. Yn ogystal, mae'r cyfraniadau cyfredol a dderbynnir gan gyflogwyr ac aelodau yn cyfrannu'n llawer mwy na'r hyn a delir allan mewn buddion. Buddsoddir yr arian parod dros ben ac ni ellir ei dalu'n ôl i gyflogwyr. Mae Actiwari'r Gronfa yn sefydlu'r cyfraniadau y dylid eu talu fel y gellir bodloni holl rwymedigaethau'r dyfodol.

Nid oes unrhyw gyfyngiad ar y swm y gall cyfrif banc y Gronfa Bensiwn ei ddal. Dylai'r symiau a ddelir yn y cyfrif hwn fodloni anghenion hylifedd arferol y Gronfa. Mae unrhyw arian dros ben dros dro yn cael ei fuddsoddi gan y Cyngor yn unol â'r Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys er mwyn darparu incwm ychwanegol i'r Gronfa Bensiwn. Buddsoddir arian parod dros ben yn unol â'r Datganiad Egwyddorion Buddsoddi.

Yn ogystal, mae gan y Gronfa fynediad at gyfleuster gorddrafft trwy drefniadau cyfrifon banc grŵp y Cyngor. Dim ond i fodloni gwahaniaethau amseru tymor byr ar daliadau pensiwn y defnyddir y cyfleuster hwn. Gan mai benthyciadau byrdymor eu natur fyddai'r rhain, ystyrir bod pa mor agored i risg credyd yw'r Gronfa yn hyn o beth yn ddibwys.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r Gronfa'n diffinio asedau hylifol fel asedau y gellir eu trosglwyddo'n arian parod o fewn tri mis. Asedau anhylif yw'r asedau fydd yn cymryd cyfnod mwy na thri mis i'w trosglwyddo'n arian parod. Ar 31 Mawrth 2021, roedd gwerth yr asedau anhylif yn £406m, sy'n cynrychioli 16.1% o gyfanswm asedau'r Gronfa (31 Mawrth 2020: £348m, a oedd yn cynrychioli 18.0% o gyfanswm asedau'r Gronfa).

Mae rheolwyr yn paratoi rhagolygon llif arian cyfnodol er mwyn deall a rheoli amseriad llif arian y Gronfa. Mae lefel strategol briodol y balans arian parod i'w ddal yn ffurfio rhan o strategaeth fuddsoddi'r Gronfa.

Mae'r holl rwymedigaethau ariannol ar 31 Mawrth 2021 yn ddyledus o fewn blwyddyn, yn yr un modd ag ar 31 Mawrth 2020.

Risg ail ariannu

Y risg allweddol yw y bydd y Gronfa wedi'i rwymo i ailgyflenwi cyfran sylweddol o'i hofferynnau ariannol pan fo cyfraddau llog yn anffafriol. Nid oes gan y Gronfa unrhyw offerynnau ariannol sydd â risg ail ariannu'n rhan o'i strategaethau rheoli trysorlys a buddsoddi.

NODYN 18 – TREFNIADAU CYLLIDO

Yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Gweinyddu) 2013, mae actiwari'r Gronfa yn ymgymryd â phrasiad teirblynyddol er mwyn sefydlu'r gyfradd cyfraniadau i gyflogwyr ar gyfer y tair blynedd i ddod. Cynhaliwyd y prasiad diwethaf fel ar 31 Mawrth 2019 ac mae'r prasiad nesaf yn digwydd 31 March 2022.

Disgrifiad o'r Polisi Cyllido

Amlinellir y polisi cyllido yn Natganiad Strategaeth Cyllido yr Awdurdod Gweinyddu a gafodd ei adolygu fel rhan o brisiad 2019.

Mae elfennau allweddol y polisi cyllido fel a ganlyn:

- sicrhau hydaledd hirdymor y Gronfa dros y tymor hir. Bydd hyn yn sicrhau bod digon o arian ar gael i gwrdd â buddion yr holl aelodau/dibynyddion wrth iddynt ddod yn daladwy.
- sicrhau bod cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr yn weddol sefydlog os yw'n rhesymol i wneud hynny.
- lleihau'r cyfraniadau ariannol tymor hir mae'r cyflogwyr yn talu i'r Cynllun drwy adnabod y cysylltiad rhwng asedau a rhwymedigaethau a mabwysiadu strategaeth fuddsoddi sy'n cydbwysu risg ac elw (bydd hyn hefyd yn lleihau'r costau i'w talu gan dalwyr Treth Gyngor).
- i adlewyrchu nodweddion gwahanol y gwahanol gyflogwyr i bennu cyfraddau cyfraniadau drwy gael strategaeth gyllido clir a thryloyw sy'n dangos sut y gall pob cyflogwr gyfarfod a'u rhwymedigaethau dros y blynyddoedd i ddod.
- defnyddio mesurau rhesymol i leihau'r risg i gyflogwyr eraill ac yn benodol i'r rhai sy'n talu'r Dreth Gyngor yn sgil cyflogwyr yn diffyg dalu ei rhwymedigaethau pensiwn.

Amlinella'r Datganiad Strategaeth Cyllido sut mae'r Awdurdod Gweinyddu yn ceisio cydbwysu'r nodau croestynnol o ddiogelu hydaledd y Gronfa a chadw cyfraniadau cyflogwyr yn sefydlog.

NODYN 18 – TREFNIADAU CYLLIDO (parhad)

O ran cyflogwyr oedd â chyfamod digon cryf yn ôl yr Awdurdod Gweinyddu, mae cyfraniadau wedi cael eu sefydlogi i fod yn debygol iawn o gyflawni'r targed cyllido dros 17 mlynedd. Defnyddiwyd dull modelu ymrwymadau asedau sy'n dangos os caiff y cyfraddau cyfrannu hyn eu talu a bod newidiadau cyfraniadau yn y dyfodol yn cael eu cyfyngu fel y nodir yn y Datganiad Strategaeth Cyllido, fod yna siawns gwell na 70% o hyd y bydd y Gronfa yn dychwelyd i ariannu'n llawn dros y 17 mlynedd.

Sefyllfa Gyllido ar adeg y Prisiad Cyllido Ffurfiol Diwethaf

Cynhaliwyd y prisiad actwaraidd mwyaf diweddar dan Reoliad 62 Rheoliadau (Gweinyddol) Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 ar 31 Mawrth 2019. Datgelodd y prisiad hwn fod asedau'r Gronfa, oedd wedi'u prasio'n £2,081 miliwn ar 31 Mawrth 2019, yn ddigon i dalu 108% o'r ymrwymadau (h.y. gwerth cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo) oedd wedi'u cronni hyd at y dyddiad hwnnw. O ganlyniad, y gwared ym mhrisiad 2019 oedd £156 miliwn.

Gosodwyd allan cyfraniad pob cyflogwr yn y prisiad, gyda'r nod o gyflawni cyllido llawn o fewn gorwel amser a thebygolrwydd a fesurwyd yn unol â'r Datganiad Strategaeth Cyllido. Cafodd cyfraniadau cyflogwyr unigol am y cyfnod 1 Ebrill 2020 i 31 Mawrth 2023 eu pennu yn unol â pholisi cyllido'r Gronfa fel y nodir yn y Datganiad Strategaeth Cyllido.

Prif Rhagdybiaethau Actwaraidd a'r Dull a ddefnyddiwyd i Brisio'r Ymrwymadau

Disgrifir y manylion llawn am y dulliau a'r rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd yn yr adroddiad prasio 2019.

Dull

Aseswyd yr ymrwymadau drwy ddefnyddio dull buddion cronodig sy'n ystyried aelodaeth bensynadwy hyd at y dyddiad prasio, ac yn ystyried cynnydd disgwylidig mewn cyflog yn y dyfodol, ymddeoliad neu ddyddiad disgwylidig cynharach o adael aelodaeth bensynadwy.

Rhagdybiaethau

Dilynwyd dull sy'n gysylltiedig â'r farchnad i brisio'r ymrwymadau er mwyn sicrhau cysondeb gyda phrisiad o asedau'r Gronfa yn ôl eu gwerth ar y farchnad.

Roedd y rhagdybiaethau ariannol allweddol a fabwysiadwyd ar gyfer prisiad 2019 fel a ganlyn:

Rhagdybiaethau Ariannol	31 Mawrth 2019
Cyfradd disgownt	3.9%
Cynnydd mewn cyflog	2.6%
Cynnydd mewn pensiwn	2.3%

Y rhagdybiaeth demograffig allweddol oedd yr ystyriaeth a roddwyd i hirhoedledd. Mae'r rhagdybiaethau disgwylidig oes yn seiliedig ar *VitaCurves* y Gronfa gyda gwelliannau yn unol a model CMI 2018, sy'n tybio bod y gyfradd bresennol o welliannau wedi cyrraedd y brig a bydd yn cydgyfeirio at gyfradd hirdymor o 1.25% y flwyddyn. Yn seiliedig ar y rhagdybiaethau hyn, mae'r disgwylidig oes gyfartalog yn y dyfodol i oed 65 fel a ganlyn:

NODYN 18 – TREFNIADAU CYLLIDO (parhad)

Rhagdybiaethau marwolaeth yn 65 mlwydd oed	Gwryw Blynyddoedd	Benyw Blynyddoedd
Pensiynwyr cyfredol	21.3	23.4
Pensiynwyr y dyfodol (45 oed ym mhriiad 2019)	22.2	25.1

Mae copiau o adroddiad Prisiad 2019 a'r Datganiad Strategaeth Cyllido ar gael ar wefan y Gronfa Bensiwn www.cronfabensiwnngwynedd.cymru

Profiad yn ystod y Cyfnod ers 31 Mawrth 2019

Amharwyd yn ddifrifol ar farchnadoedd gan COVID 19 ym mis Mawrth 2020, ond yn y flwyddyn 2020/21 fe wnaethant wella'n gryf. O ganlyniad, mae lefel ariannu'r Gronfa ar 31 Mawrth 2021 yn debygol o fod yn welliant i'r hyn a adroddwyd yn y prisiad ffurfiol blaenorol.

Cynhelir y prisiad actiwaraidd nesaf fel ar 31 Mawrth 2022. Adolygir y Datganiad Strategaeth Cyllido ar yr un adeg.

NODYN 19 – GWERTH CYFREDOL ACTIWARAIDD Y BUDDION YMDDEOL SYDD WEDI'U HADDO

Yn ogystal â'r prisiad cyllido teirblynyddol, mae'r actiwari hefyd yn cynnal prisiad o rwymedigaethau'r Gronfa Bensiwn, yn seiliedig ar SCC19 bob blwyddyn gan ddefnyddio'r un data sylfaenol â'r prisiad cyllido wedi'i dynnu ymlaen i'r flwyddyn ariannol gyfredol, gan ystyried y newidiadau yn niferoedd yr aelodau a diweddarau rhagdybiaethau ar gyfer y flwyddyn gyfredol. Nid yw'r gwerthusiad yn cael ei ymgymryd yn yr un modd a ddefnyddir ar gyfer gosod cyfraddau cyfrannu i'r Gronfa, ac nid yw cyfrifon y Gronfa yn ystyried rhwymedigaethau talu pensiynau na buddion eraill yn y dyfodol.

Er mwyn asesu gwerth y buddion yn seiliedig ar hyn, mae'r actiwari wedi diweddarau'r rhagdybiaethau actiwaraidd (gweler isod) o'r rhai a ddefnyddir er dibenion cyllido (gweler Nodyn 18) a hefyd mae wedi'u defnyddio i ddarparu'r adroddiadau SCC19 ac SAA102 ar gyfer cyflogwyr unigol yn y Gronfa. Yn ogystal, mae'r actiwari wedi priso buddion salwch a marwolaeth yn unol â SCC19.

Roedd gwerth cyfredol actiwaraidd y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo ar 31 Mawrth 2020 ac 2021, fel a ganlyn:

	31 Mawrth 2020	31 Mawrth 2021
Rhagdybiaethau	£m	£m
Aelodau Gweithredol	1,279	1,939
Aelodau Gohiriedig	445	631
Pensiynwyr	809	882
Cyfanswm	2,533	3,452

Fel y nodir uchod, mae'r ymrwymadau uchod wedi'u cyfrifo'n seiliedig ar SCC19 ac felly maent yn wahanol i ganlyniadau'r prisiad cyllido teirblynyddol a gynhaliwyd yn 2019 (gweler Nodyn 18) gan fod SCC19 yn nodi cyfradd ddisgownt yn hytrach na chyfradd sy'n adlewyrchu cyfraddau'r farchnad.

NODYN 19 – GWERTH CYFREDOL ACTIWARAIDD Y BUDDION YMDDEOL SYDD WEDI’U HADDO (parhad)

Y rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd

Defnyddiwyd y tybiaethau ariannol sydd yn cael eu mabwysiadu ar gyfer adroddiad SCC19 yr Awdurdod Gweinyddol fel y ganlyn ac maent yn wahanol ar 31 Mawrth 2020 a 2021. Mae’r actiwari yn amcanu mai effaith y newid mewn tybiaethau i 31 Mawrth 2021 yw i gynyddu y gwerth presennol actiwaraidd o £756m. Amcanir mai effaith y newid mewn demograffiaeth a hirhoedledd ydi cynyddu y gwerth presennol actiwaraidd o £42m.

Rhagdybiaeth	31 Mawrth 2020	31 Mawrth 2021
	%	%
Cyfradd cynnydd mewn pensiwn	1.90	2.85
Cyfradd cynnydd mewn cyflog	2.20	3.15
Cyfradd ddisgownt	2.30	2.00

Mae’r disgwyliad oes ar gyfer y dybiaeth hirhoedledd yn seiliedig ar VitaCurves y Gronfa gyda gwelliannau yn unol â model CMI 2020, gyda phwysiad 0% o ddata 2020, llyfnhau safonol (Sk7), addasiad cychwynnol o 0.5% a chyfradd gwella tymor hir o 1.5% y flwyddyn. Yn seiliedig ar y rhagdybiaethau hyn, mae’r disgwyliad oes gyfartalog yn y dyfodol i oed 65 wedi’u crynhoi isod:

	Gwryw	Benyw
	Blynyddoedd	Blynyddoedd
Pensiynwyr cyfredol	21.5	23.9
Pensiynwyr y dyfodol (45 oed ym mhriiad 2019)	22.7	25.9

Mae’r rhagdybiaeth cymudiad yn caniatáu i bensiynwyr y dyfodol dewis cyfnewid pensiwn am arian parod di-dreth ychwanegol o hyd at 50% o gyfyngiadau Cyllid a Thollau EM am wasanaeth cyn Ebrill 2008 a 75% o gyfyngiadau Cyllid a Thollau EM am wasanaeth ar ôl Ebrill 2008.

Mae’r sensitifrwydd ynghylch y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd i fesur rhwymedigaethau wedi’u nodi isod:

Sensitifrwydd i’r Rhagdybiaethau am y flwyddyn sy’n gorffen 31 Mawrth 2021	Amcan % y cynnydd mewn rhwymedigaethau	Amcan swm ariannol
0.5% y.f. o gynnydd mewn chwyddiant pensiwn	10	333
0.5% y.f. o gynnydd mewn cyflog	1	46
0.5% y.f. o leihad yn y gyfradd ddisgownt	11	388

Y brif ragdybiaeth demograffig yw’r tybiaeth hirhoedledd. At ddibenion sensitifrwydd, amcangyfrifir y byddai cynnydd o flwyddyn yn y disgwyliad oes yn cynyddu y rhwymedigaeth oddeutu 3-5%.

NODYN 20 – ASEDAU CYFREDOL

31 Mawrth 2020 £'000		31 Mawrth 2021 £'000
403	Cyfraniadau sy'n ddyledus – gweithwyr	421
1,234	Cyfraniadau sy'n ddyledus – cyflogwyr	1,402
2,192	Amrywiol ddyledwyr	2,194
3,829	Cyfanswm dyledwyr	4,017
8,100	Arian	12,136
11,929	Cyfanswm	16,153

NODYN 21 – YMRWYMIADAU CYFREDOL

31 Mawrth 2020 £'000		31 Mawrth 2021 £'000
1,828	Credydwyr amrywiol	1,671
1,062	Buddion sy'n daladwy	1,542
2,890	Cyfanswm	3,213

NODYN 22 – CYFRANIADAU GWIRFODDOL YCHWANEGOL (AVC)

Mae gwerth y cronfeydd ar y farchnad wedi'i nodi isod:

	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2020 £'000	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2021 £'000
Clerical Medical	3,674	4,372
Utmost Life	193	193
Standard Life	5	5
Cyfanswm	3,872	4,570

Talwyd cyfraniadau AVC yn uniongyrchol i'r rheolwyr fel a ganlyn:

	2019/20 £'000	2020/21 £'000
Clerical Medical	601	597
Standard Life	10	0
Cyfanswm	611	597

NODYN 23 – TRAFODION PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Cyngor Gwynedd

Cyngor Gwynedd sy'n gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd. O ganlyniad, mae perthynas gryf rhwng y Cyngor a'r Gronfa Bensiwn.

Cafodd y Cyngor gostau o £1,231,146 (£1,275,899 yn 2019/20) mewn perthynas â gweinyddu'r Gronfa ac yn dilyn hynny, cafodd ad-daliad am y costau hyn gan y Gronfa. Yn ogystal, y Cyngor yw un o gyflogwyr mwyaf aelodau'r Gronfa a chyfrannodd £25.33m tuag at y Gronfa yn 2020/21 (£27.06m yn 2019/20). Ar ddiwedd y flwyddyn £0.09m oedd dyled y Cyngor i'r Gronfa yn bennaf mewn perthynas â llôg a dalwyd ar fuddsoddiadau'r Gronfa Bensiwn a chyfraniadau ar gyfer Mawrth 2021 a £1.25m oedd dyled y Gronfa i'r Cyngor yn bennaf mewn perthynas ag ad-daliadau i'r Cyngor am y costau gweinyddol.

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd ddau gyfrif banc a ddelir fel rhan o Grŵp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian parod dros ben a ddelir yn y Grŵp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi bob dydd. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, yn seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa dros y flwyddyn. Yn ystod 2020/21, derbyniodd y Gronfa log o £88,037 (£266,995 yn 2019/20) gan Gyngor Gwynedd.

Llywodraethu

Roedd dau aelod o'r Pwyllgor Pensiynau yn derbyn buddion pensiwn o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn 2020/21 (yr aelodau pwyllgor P. Jenkins a J.B. Hughes). Yn ogystal, mae aelodau'r pwyllgor P. Read (aelod tan Mai 2020), S.W. Churchman, R.W. Williams, J.B. Hughes, A.W. Jones, I. Thomas, G. Edwards a S. Glyn yn aelodau gweithredol o'r Gronfa Bensiwn. Roedd y diweddar D. Cowans hefyd yn aelod gweithredol o'r Gronfa Bensiwn.

Roedd dau aelod o'r Bwrdd Pensiwn yn derbyn buddion pensiwn o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn 2020/21 (yr aelodau bwrdd H. E. Jones a S.Warnes). Yn ogystal, mae aelodau Bwrdd A.LI. Evans, O. Richards, H. Trainor a S. E. Parry yn aelodau gweithredol o'r Gronfa Bensiwn.

Staff Rheoli Allweddol

Mae Cod Ymarfer CIPFA ar Gyfrifon Awdurdodau Lleol yn eithrio awdurdodau lleol rhag gofynion datgelu staff rheoli allweddol SCC24, ar y sail bod y gofynion datgelu ar gyfer tal swyddogion a lwfansau aelodau yn y Cod yn bodloni gofynion datgelu staff rheoli allweddol SCC24. Mae hyn hefyd yn berthnasol i gyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd.

Gweler y datgeliad gofynnol yng nghyfrifon Cyngor Gwynedd.

NODYN 24 – YMRWYMIADAU DAN GONTRACTAU BUDDSODDI

Roedd yr ymrwymadau (buddsoddiadau) cyfalaf sy'n aros ar 31 Mawrth fel a ganlyn:

	Cyfanswm ymrwymadau €'000	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2020 €'000	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2021 €'000
P.G. Direct 2006	20,000	776	776
P.G. Global Value 2006	50,000	3,477	3,477
P.G. Secondary 2008	15,000	1,960	1,960
P.G. Global Value 2011	15,000	2,096	2,096
P.G. Global Infrastructure 2012	40,000	8,147	7,019
P.G. Direct 2012	12,000	1,181	1,181
P.G. Global Value 2014	12,000	1,531	1,531
P.G. Direct Equity 2016	50,000	2,826	2,826
P.G. Global Value 2017	42,000	25,973	23,120
P.G. Global Infrastructure 2018	28,000	23,688	21,516
P.G. Direct Equity 2019	48,000	Amh	30,964
PG Direct Infrastructure 2020	32,000	Amh	29,602
Cyfanswm Ewro	364,000	71,655	126,068
	\$'000		
P.G. Emerging Markets 2011	7,000	1,082	1,082
P.G. Secondary 2015	38,000	18,401	17,640
P.G. Direct Infrastructure 2015	43,600	20,840	13,780
Cyfanswm Doleri	88,600	40,323	32,502

Mae 'PG' uchod yn cyfeirio at y Partners Group, y rheolwr buddsoddi sy'n buddsoddi mewn meysydd 'amgen' (ecwiti preifat ac isadeiledd) ar ran y Gronfa.

Mae'r ymrwymadau hyn yn ymwneud â thaliadau galw sy'n aros ar gronfeydd partneriaethau cyfyngedig heb eu dyfynnu a ddelir yn rhan ecwiti preifat y portffolio. Mae'r symiau a 'elwir' gan y cronfeydd hyn yn afreolaidd o ran eu maint a'u hamseriad dros nifer o flynyddoedd o ddyddiad yr ymrwymiad gwreiddiol.

NODYN 25 - ASED AU DIBYNNOL

Mae dau o gyflogwyr sy'n gyrff a ganiateir yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd yn dal bondiau yswiriant i'w diogelu yn erbyn y posibilrwydd o fethu â bodloni eu goblygiadau pensiwn. Llunnir y bondiau hyn o blaid y Gronfa ac ni wneir taliad ohonynt oni bai bod y cyflogwr yn methu talu.

NODYN 26 - YMRWYMIADAU DIBYNNOL

Ni nodwyd unrhyw ymrwymadau dibynnol.

NODYN 27 - COLLEDION YN SGIL AMHARIADAU

Amhariad yr adneuoŷn ym Manc Gwlad yr Iâ

Yn ystod 2008/09, roedd y Cyngor wedi adneuo £4m gyda Heritable Bank, banc wedi'i gofrestru yn y DU dan Gyfraith yr Alban. Roedd £565,200 o'r buddsoddiad hwnnw'n perthyn i'r Gronfa Bensiwn. Rhoddwyd y cwmni yn nwylo'r gweinyddwyr ar 7 Hydref 2008. Derbyniodd y Cyngor ddychweliad o £3,976,718, sef 99.4% gan y gweinyddwyr hyd at 31 Mawrth 2021. Derbyniwyd y dididend terfynol ym mis Gorffennaf 2020 ac mae'r weinyddiaeth bellach wedi'i chwblhau.

Eitem 9

CYFARFOD:	BWRDD PENSIWN
DYDDIAD:	12 GORFFENAF 2021
TEITL:	BUDDSODDI CYFRIFOL
PWRPAS:	Diweddarau Datganiad Buddsoddi Cyfrifol Cronfa Bensiwn Gwynedd
AWDUR:	DELYTH JONES-THOMAS, RHEOLWR BUDDSODDI

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad hwn yw cyflwyno datganiad diwygiedig Buddsoddi Cyfrifol y Gronfa. Mae'r datganiad yma wedi ei gymeradwyo gan y Pwyllgor yn ei gyfarfod ar Fehefin 24ain.

2. DATGANIAD GAN Y GRONFA

- 2.1 Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi bod yn gweithio ers peth amser bellach i sicrhau fod ein hymgynghorwyr a'n rheolwyr asedau yn edrych i fuddsoddi mewn asedau cynaliadwy. Ym mis Chwefror 2021, gyda phwysigrwydd y maes yn cynyddu, wnaethom gyflwyno Datganiad Buddsoddi Cyfrifol a oedd yn darparu safbwynt y Gronfa o ddad-fuddsoddi o danwydd ffosil.

3. DATBLYGIADAU

- 3.1 Mae nifer o ddatblygiadau wedi bod ers mis Chwefror ac felly rydym wedi diweddarau'r datganiad, mae'r newidiadau wedi ei goleuo yn felyn yn Atodiad 1 a ceir rhagor o wybodaeth isod:
- Cronfa Global Growth (17% o Gronfa Gwynedd) - soniwyd ym mis Chwefror bod Baillie Gifford wedi datblygu cronfa sydd yn dad- fuddsoddi o gwmnïau echdynwyr tanwydd ffosil a darparwyr gwasanaeth tanwydd ffosil (penderfyniad Pwyllgor Pensiynau, 21 Ionawr 2021) a nŵan mae Pzena wedi penderfynu gwerthu stociau mewn cwmni a oedd yn cyfrannu i 35% (ar 31 Rhagfyr 2020) o allyriadau carbon y gronfa benodol yma.
 - Cronfa Global Opportunities (17% o Gronfa Gwynedd)- mae'r 'decarbonisation overlay' gan Russell Investments sy'n lleihau'r ôl-troed carbon y gronfa yma o 25% nŵan yn weithredol.
 - Russell Investments (Darparwr Datrysiad Rheoli Buddsoddiadau Partneriaeth Pensiwn Cymru) – wedi datgan eu bod am gyflawni safon o allyriadau carbon net-sero yn eu portffolios buddsoddi yn fyd-eang erbyn 2050.
 - Meincnod ESG GRESB – cyflwynwyd ym mis Chwefror bod UBS yn safle rhif 1 yn ei grŵp o gyfoedion ar gyfer ei sgôr 'ESG GRESB' yn 2020, ond ers hynny rydym wedi cadarnhau bod Black Rock yn safle rhif 2.

4. ARGYMHELLIAD

Gofynnir i'r Bwrdd gymeradwyo'r datganiad ac i'r Cadeirydd lofnodi'r datganiad.

Cronfa Bensiwn Gwynedd: Dadfuddsoddi o Danwydd Ffossil (Mehefin 2021)

Rydym yn **parhau i dderbyn ceisiadau** ynglŷn a gosod amserlen uchelgeisiol tuag at ddad-fuddsoddi yn gyfan gwbl o danwyddau ffossil, ond fel ymddiriedolwyr cronfeydd pensiwn mae'n fwy cyfrifol i ni gynllunio'n briodol, cymryd camau go wir, a dylanwadu lle'n bosib er lles ein amgylchedd.

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd ddyletswydd ymddiriedol i holl gyflogwyr y cynllun, eu staff a'u pensiynwyr. **Rydym yng Ngwynedd wedi gofyn i'r Scheme Advisory Board (SAB) am eglurder ynglŷn a'r 'dyletswydd ymddiriedol' yma sy'n llywio penderfyniadau'r Pwyllgor Pensiynau.** Nid yw'r Gronfa yn dad fuddsoddi am resymau anariannol yn unig, yn anad dim oherwydd gallai hyn arwain at her gyfreithiol.

Buddsoddir asedau'r Gronfa Bensiwn er mwyn darparu enillion ariannol i sicrhau diogelwch ariannol staff a phensiynwyr. Mae dychweliadau hefyd yn lleihau cost i'r cyflogwyr, sydd wedyn yn lleihau'r gost i dalwyr Treth Cyngor, neu yn osgoi torri gwasanaethau lleol. Mae hwn yn gyfrifoldeb cymdeithasol pwysig y mae'r Pwyllgor Pensiynau yn ymwybodol iawn ohono.

Fodd bynnag, mae rheolwyr a'r Pwyllgor Pensiynau wedi bod yn gweithio ers peth amser i sicrhau fod Cronfa Bensiwn Gwynedd, ein hymgyngorwyr a'n rheolwyr asedau yn edrych i fuddsoddi mewn asedau cynaliadwy. Rydym wedi gofyn i'n rheolwyr asedau ni ymgysylltu gyda chwmnïau o ran eu cynlluniau ar gyfer dyfodol carbon isel. Drwy hyn, mae'r Gronfa Bensiwn wedi rhoi pwysau ar gwmnïau i gynyddu ymdrechion yn y maes pwysig hwn.

Mae'r Pwyllgor Pensiynau, mewn amryw seminarau a chyfarfodydd, wedi trafod materion amgylcheddol, cymdeithasol a llywodraethu ('ESG') yn rheolaidd. Yng nghyfarfod Tachwedd 2018, penderfynodd y Pwyllgor Pensiynau ddiwygio Datganiad Strategaeth Buddsoddi'r Gronfa i nodi ein egwyddorion buddsoddi cyfrifol.

Mae'r Polisi Amgylcheddol, Cymdeithasol a Llywodraethu yma'n amlinellu'r –
“angen i ystyried y risgiau penodol sy'n codi o newid yn yr hinsawdd wrth ystyried buddsoddiadau.”

Mae buddsoddi cyfrifol yn fater sy'n cael sylw ym mhob cyfarfod o'n panel buddsoddi, lle rydym yn trafod gyda chwmnïau sy'n buddsoddi ar ein rhan ni. Mae cynlluniau parhaus ar y gweill gan y cwmnïau buddsoddi yma i wella ei ôl troed carbon ac rydym yn cyd-weithio gyda nhw a'r Pwyllgor Pensiynau er mwyn gweithredu'r cynlluniau yma. **Dyma** sydd ar y gweill ar y funud:

- Cronfa Carbon Isel Black Rock (12% o Gronfa Gwynedd)- Mae cronfa carbon isel pellach wedi ei ddatblygu sydd yn sgrinio tanwydd ffossil cyn yr optimeiddio carbon isel, ac felly yn lleihau allyriadau carbon ymhellach o 44%. (penderfyniad Pwyllgor Pensiynau, 14 Hydref 2020)
- **Cronfa Global Growth (17% o Gronfa Gwynedd) – Mae ymdrechion gan rheolwyr buddsoddi o fewn y gronfa yma i leihau ôl traed carbon.** Mae Baillie

Gifford wedi datblygu cronfa sydd yn dad- fuddsoddi o gwmnïau echdynwyr tanwydd ffosil a darparwyr gwasanaeth tanwydd ffosil (penderfyniad Pwyllgor Pensiynau, 21 Ionawr 2021) a Pzena wedi penderfynu gwerthu stociau mewn cwmni a oedd yn cyfrannu i 35% (ar 31 Rhagfyr 2020) o allyriadau carbon y gronfa penodol yma.

- Cronfa Global Opportunities (17% o Gronfa Gwynedd) –Mae Partneriaeth Pensiwn Cymru wedi gweithredu 'decarbonisation overlay' gan Russell Investments sy'n lleihau'r ôl-troed carbon o 25%. Bydd posib gweithredu'r un 'overlay' ar ein trosglwyddiad nesaf i gronfa marchnadoedd datblygol PPC (3% o gronfa Gwynedd) yn Hydref 2021.
- Russell Investments (Darparwr Datrysiaid Rheoli Buddsoddiadau Partneriaeth Pensiwn Cymru) – wedi datgan eu bod am gyflawni safon o allyriadau carbon net-sero yn eu portffolios buddsoddi yn fyd-eang erbyn 2050.
- Meincnod ESG GRESB – meincnod byd eang ar gyfer ffactorau amgylcheddol, cymdeithasol a llywodraethol o fewn y maes eiddo. Mae gan ein Cronfa ddyraniad 10% i fuddsoddiadau mewn eiddo ac mae'n rheolwyr eiddo, UBS a Black Rock wedi cadw safle rhif 1 a 2 yn ei grŵp o gyfoedion ar gyfer eu sgôr 'ESG GRESB' yn 2020.

Yn ogystal â gweithredu'r cynlluniau penodol yma, byddwn yn parhau i fuddsoddi yn gyfrifol drwy ymgysylltu gyda chwmnïau ac ein rheolwyr asedau. Mae buddsoddi cyfrifol yn bwysig i bob cronfa Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, ac rydym yn gallu cydweithio drwy'r Local Authority Pension Fund Forum (LAPFF). Nod y LAPFF yw hyrwyddo'r safonau uchaf o lywodraethu corfforaethol i amddiffyn gwerth tymor hir cronfeydd pensiwn awdurdodau lleol. Mae'r Fforwm yn ymgysylltu'n uniongyrchol â channoedd o gwmnïau, a'u cadeiryddion. Gwneir hyn trwy adeiladu ymddiriedaeth a chael deialog dwy ffordd ynghylch cyfrifoldeb corfforaethol yn y meysydd o stiwardiaeth, risg hinsawdd, risg cymdeithasol a risg llywodraethu. Mewn undeb mae nerth a gan fod y LAPFF yn cydnabod bod **'newid yn yr hinsawdd yn risg buddsoddi sylweddol a brys'** mae'n fforwm ddefnyddiol i sicrhau dylanwad positif.

Gobeithio bydd hyn yn eich argyhoeddi fod Cronfa Pensiwn Gwynedd ddim yn llaesu dwylo ynglŷn a'r agenda newid hinsawdd, ond fod yr ateb yn gorfod bod yn fwy soffistigedig na dad-fuddsoddi yn gyfan gwbl o danwyddau ffosil.

DAFYDD L EDWARDS
PENNAETH CYLLID

CYNG. PEREDUR JENKINS
CADEIRYDD Y PWYLLGOR
PENSIYNAU

CADEIRYDD Y BWRDD
PENSIWN

Eitem 10

CYFARFOD:	BWRDD PENSIWN
DYDDIAD:	12 GORFFENNAF 2021
TEITL:	PERFFORMIAD BUDDSODDI'R GRONFA BENSIWN 2020/2021
PWRPAS:	I HYSBYSU AELODAU'R BWRDD O BERFFORMIAD BUDDSODDIADAU'R GRONFA BENSIWN
ARGYMHELLIAD:	NODI'R WYBODAETH
AWDUR:	DELYTH JONES-THOMAS, RHEOLWR BUDDSODDI

1. Cyflwyniad

Mae perfformiad buddsoddi'r rheolwyr asedau unigol yn cael ei fonitro gan y Panel Buddsoddi yn chwarterol. Mae'r rheolwyr asedau yn cael gwahoddiad i gyflwyno i'r Panel yn eu tro.

Tra bod monitro chwarterol a blynyddol yn cymryd lle, dylid nodi mai dychweliadau'r gronfa bensiwn dros y tymor hir yw'r nod, ac mae'n anochel bydd ychydig o amrywiadau o flwyddyn i flwyddyn, a pherfformiad yn fwy anwedol o chwarter i chwarter. Yn gyffredinol, mae perfformiad rheolwyr asedau unigol yn cael eu hasesu dros 3 blynedd.

2. Perfformiad Buddsoddiadau'r Gronfa Bensiwn yn ystod 2020/21

Ar 31 Mawrth 2021, roedd gwerth marchnad y Gronfa Bensiwn yn £2,528 miliwn gyda'r perfformiad yn erbyn y meincnod wedi ei nodi isod:

	3 Mis %	1 Blwyddyn %
Cronfa	4.5	29.3
Meincnod	3.8	24.2
Perfformiad Cymharol	+0.7	+5.1

Yn dilyn yr ansicrwydd a oedd yn y marchnadoedd byd-eang yn dechrau 2020, cafwyd cyfnod hir o adferiad yn y flwyddyn. Cafwyd perfformiad cryf o 29.3% gan y Gronfa, sef safle 16 allan o 100 o gronfeydd CPLIL, hynny yn bennaf o ddychweliadau ein buddsoddiadau ecwiti ac amgen.

Perfformiad Rheolwyr Buddsoddi Ecwiti

Mae'r tabl isod yn crynhoi perfformiad y Rheolwyr Buddsoddi ecwiti unigol ar 31ain Mawrth 2021:

	Gwerth marchnad 31/03/21 £m	Perfformiad 3 Mis %	Perfformiad 1 Blwyddyn %
Black Rock Aquila Life UK Equity Meincnod	211.6	5.3 5.2	26.7 27.2
Perfformiad Cymharol		+0.1	+0.5
Black Rock ACS Low Carbon Meincnod	298.0	3.7 3.6	11.8 11.5
Perfformiad Cymharol		+0.1	+0.3
Black Rock Aquila Life Global Dev Meincnod	172.1	10.4 10.3	43.5 42.7
Perfformiad Cymharol		+0.1	+0.8
Fidelity Emerging Market Equity Meincnod	67.2	1.3 1.3	50.3 42.2
Perfformiad Cymharol		0.0	+8.1
Cronfa PPC Global Growth Meincnod	432.8	5.3 3.6	49.5 38.9
Perfformiad Cymharol		+1.7	+10.6
Cronfa PPC Global Opportunities Meincnod	442.9	5.9 3.6	42.0 38.9
Perfformiad Cymharol		+2.3	+3.1

Yn ystod y cyfnod, bu dychweliadau positif iawn ar fuddsoddiadau ecwiti gyda'r marchnadoedd yn bownsio'n ôl ar ôl cwmp y pandemig yn Mawrth 2020. Cafwyd perfformiad cryf iawn gan gronfeydd Partneriaeth Pensiwn Cymru wrth i stociau gwerth berfformio'n dda ac i'r dull cyfunol weithio'n dda.

Perfformiad Rheolwyr Incwm Sefydlog

	Gwerth Marchnad 31/03/21 £m	Perfformiad 3 Mis %	Perfformiad Ers Cychwyn %
Cronfa PPC Multi Asset Credit Meincnod	177.1	0.6 1.0	6.0 2.6
Perfformiad Cymharol		-0.4	+3.4
Cronfa PPC Absolute Return Bond Meincnod	307.1	1.7 0.5	2.3 1.0
Perfformiad Cymharol		+1.2	+1.3

Mae'r cronfeydd incwm sefydlog a lanswyd yn y flwyddyn wedi perfformio yn dda gyda amgylchiadau'r farchnad wedi bod yn ffafriol. Mae'n ddyddiau cynnar y cronfeydd yma felly bydd perfformiad mwy nodweddiadol yn datblygu yn y dyfodol.

Perfformiad Rheolwyr Buddsoddi Eiddo

Mae'r tabl isod yn crynhoi perfformiad y Rheolwyr Asedau Eiddo unigol:

	Gwerth Marchnad 31/03/21 £m	Perfformiad 3 Mis %	Perfformiad 1 Blwyddyn %
UBS	47.6	4.2	5.1
Lothbury Property Trust	61.3	1.0	1.2
Black Rock Property Fund	53.7	2.2	4.0
Threadneedle Property Fund	31.9	2.2	1.6
Threadneedle Property Unit Trust		2.6	2.0
Meincnod		2.2	2.5

Mae dychweliadau eiddo wedi bod yn bositif gydag adferiad yn y gwerthoedd cyfalaf yn adlewyrchu hyder cynyddol y buddsoddwyr. Mae twf ym meysydd diwydiannol a logisteg wrth i'r newid ddod o e- fasnach a'i effaith ar y gadwyn gyflenwi.

Grŵp Partners

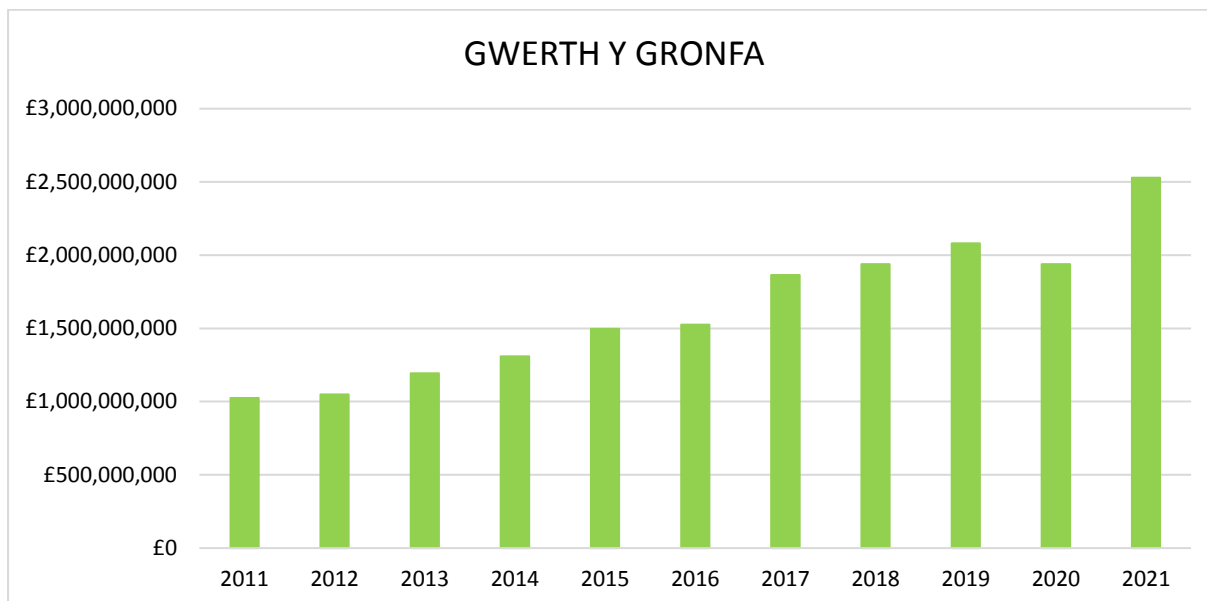
Mae Grŵp Partners yn gyfrifol am reoli buddsoddiadau ecwiti preifat ac isadeiledd y Gronfa.

	Gwerth Marchnad 31/03/21 £m
Partners Ecwiti Preifat	165.4
Partners Isadeiledd	46.2
Cyfanswm	211.6

Mae monitro perfformiad buddsoddiadau ecwiti preifat ac isadeiledd yn dipyn anoddach nag asedau traddodiadol, megis bondiau wedi'i dyfynnu ac ecwiti. Mae gan gronfeydd ecwiti preifat hyd bywyd penodedig o tua 10-15 mlynedd. Dim ond pan mae asedau unigol yn cael eu gwerthu gellir cadarnhau gwir elw/ dychweliadau, ac felly ni ellir asesu gwir berfformiad nes mae'r gronfa wedi cau. Mae rhaglen y Gronfa ar gyfer buddsoddiadau ecwiti preifat ac isadeiledd yn cael ei hadolygu yn flynyddol gan ein hymgyngorwyr, Hymans Robertson.

3. Perfformiad hanesyddol y Gronfa Bensiwn

Gweler gwerth marchnad Cronfa Bensiwn Gwynedd dros y 10 mlynedd diwethaf yn y graff isod:

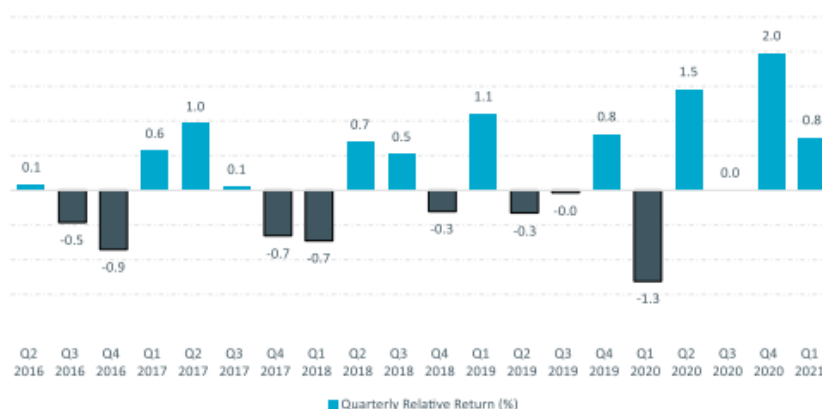

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd mewn sefyllfa gymharol iach gyda gwerth y gronfa wedi cynyddu yn raddol ers peth amser bellach oni bai am y cwmp ar 31ain Mawrth 2020 oherwydd effaith y pandemig. Mae perfformiad buddsoddiadau'r gronfa wedi bod uwchben y meincnod ym mhob un o'r cyfnodau a fesurir, fel y gwelir yn y tabl isod:

	1 Blwyddyn %	3 Mlynedd % y.f.	5 Mlynedd % y.f.
Cronfa	29.3	9.2	10.4
Meincnod	24.2	7.4	9.5
Perfformiad Cymharol	+5.1	+1.8	+0.9

Mae'r siart isod yn dangos perfformiad chwarterol y gronfa dros y 5 mlynedd diwethaf.

Relative performance (quarterly)

Cydnabyddir yn gyffredinol bod perfformiad dros gyfnod hirach o amser yn fynegai mwy dilys na blwyddyn unigol oherwydd gall strategaethau a gynllunnir ar gyfer perfformiad da yn y tymor hir ddiodeff colledion tymor byr o bryd i'w gilydd.

4. Argymhelliad

Gofynnir i'r Bwrdd nodi'r wybodaeth.

Eitem 11

Cyfarfod:	Bwrdd Pensiwn
Dyddiad:	12/07/2021
Teitl:	Adroddiad Cadeirydd y Bwrdd Pensiwn ar gyfer adroddiad blynyddol y Gronfa
Pwrpas:	Derbyn fersiwn terfynol o'r adroddiad blynyddol

Cyflwyniad

Mae'n ofynnol i Gadeirydd y Bwrdd Pensiwn gyflwyno adroddiad blynyddol fel rhan o adroddiad blynyddol y Gronfa Bensiwn ac fel rhan o gyfarfod blynyddol y Gronfa.

Mae'r adroddiad (Gweler **Atodiad A**) wedi ei ddiweddarau yn dilyn sylwadau gan aelodau yn gyfarfod y Bwrdd fis Ebrill 2021.

Amserlen

Mae'n ofynnol bod yr adroddiad terfynol yn cael ei gyflwyno erbyn: 31/07/2021.

Bydd cyfarfod blynyddol y gronfa yn cymryd yn ystod tymor yr Hydref ac mae croeso i holl aelodau'r Bwrdd fynychu.

Cynnwys yr adroddiad drafft

Mae'r adroddiad drafft wedi ei ysgrifennu yn unol â gosodiad adroddiad 2020. Mae nifer o ddatganiadau ffeithiol wedi cael eu gadael heb newid ar gyfer adroddiad 2020 ond mae wedi cael ei ddiweddarau i gymryd ystyriaeth y pynciau a drafodwyd yn ystod y flwyddyn.

Casgliad

Gofynnir i aelodau'r Bwrdd i gymeradwyo'r adroddiad diwigiedig.

Fel nodwyd uchod, mae'n ofynnol i'r Cadeirydd gyflwyno'r adroddiad terfynol i Delyth Jones-Thomas, Rheolwr Buddsoddi erbyn 31/07/2021.

Atodiad A

Adroddiad Blynyddol Bwrdd Pensiwn Gwynedd ar gyfer 2020/21 (y flwyddyn at 31 Mawrth 2021)

Cefndir / Cyfansoddiad

Cyfansoddwyd y Bwrdd o dan Ddeddf Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus 2013 a chynhaliwyd y cyfarfod cyntaf ar 13 Gorffennaf 2015. Mae'r aelodaeth yn cynnwys tri aelod sydd yn cynrychioli cyflogwyr y cynllun a thri aelod sydd yn cynrychioli aelodau'r cynllun (sef staff sy'n cyfrannu tuag at bensiwn a rhai sydd wedi ymddeol ac yn derbyn pensiwn).

Dros y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2020 a 31 Mawrth 2021, mae'r Bwrdd wedi cwrdd yn rhithiol tair gwaith. Mae aelodau'r Bwrdd yn cael gwahoddiad fel arsylwyr i gyfarfodydd y Pwyllgor Pensiynau, ac wedi cytuno cymryd y rôl hon yn eu tro er mwyn hyrwyddo dealltwriaeth yn ogystal â chyfathrebu. Mae'r trefniant hon yn gytbwys gyda Chadeirydd y Pwyllgor Pensiynau rŵan yn mynychu cyfarfodydd y Bwrdd, lle bu'n atebol, gyda swyddogion am lywodraethu a gweinyddu'r Gronfa. Ar adegau, mae'r Bwrdd wedi gofyn i'w farn ac argymhellion gael eu cyflwyno'n swyddogol am ystyriaeth gan y Pwyllgor.

Swyddogaeth y Bwrdd

Yn unol â'r ddeddfwriaeth, dau brif swyddogaeth y Bwrdd Pensiwn Lleol yw cynorthwyo'r awdurdod gweinyddol (Cyngor Gwynedd) i:

- i. sicrhau llywodraethu a gweinyddiaeth effeithiol ac effeithlon o'r C.P.L.L., a
- ii. sicrhau cydymffuriad gyda'r ddeddfwriaeth a'r rheoliadau perthnasol.

Felly, corff monitro, adolygu a chynorthwyo yw'r Bwrdd, nid corff sydd yn rheoli a gwneud penderfyniadau.

Mae'r Bwrdd yn gweithredu o dan Gylch Gorchwyl a gytunwyd gan Cyngor Gwynedd (mewn cyfarfod o'r Cyngor llawn ar y 5^{ed} o Fawrth 2015).

Mae'n derbyn cefnogaeth gan Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu'r Cyngor ac mae adroddiadau yn cael eu paratoi a'u cyflwyno gan swyddogion yn cynnwys y Pennaeth Cyllid, Rheolwr Buddsoddi a Rheolwr Pensiynau y Gronfa.

Gwaith y Bwrdd

Unwaith eto mae'r flwyddyn ddiwethaf wedi bod yn flwyddyn brysur i staff uwch yr Awdurdod Gweinyddol gyda'r argyfwng Covid-19 yn golygu bod staff y Gronfa yn gorfod gweithio o adref, ac addasu i ffordd newydd o weithio. Felly, roedd aelodau'r Bwrdd yn ymwybodol o'r angen i flaenoriaethu ceisiadau i swyddogion baratoi adroddiadau ar gyfer y Bwrdd.

Presenoldeb

	20/07/2020	23/11/2020	22/02/2021	19/04/2021
Cynghorydd Aled Evans	✓		✓	✓
H. Eifion Jones	✓	✓	✓	✓
Osian Richards	✓	✓	✓	✓
Huw Trainor	✓	✓	✓	✓
Sharon Warnes	✓	✓	✓	✓
Sioned Evans Parry	✓	✓	✓	✓

Cynllun Gwaith

Yn unol â'r cynllun gwaith a gytunwyd yn y flwyddyn flaenorol, rhoddwyd sylw i adroddiadau ar y materion canlynol:

- Datganiad Strategaeth Buddsoddi
- Diweddariad i'r Gofrestr Risg
- Gofynion Hyfforddiant y Bwrdd
- Cyllideb y Gronfa
- Amcanion Ymgynghorwyr Buddsoddi
- Buddsoddi Cyfrifol a Charbon Isel
- Perfformiad buddsoddi'r Gronfa Bensiwn
- Gweinyddiaeth Pensiwn
- Gweithio o adref o sgil Covid-19
- Partneriaeth Pensiwn Cymru
- Polisi Cyfathrebu'r Gronfa
- Cyfrifon y Gronfa

Yn ystod trafodaethau, rhoddwyd mewnbwn a chyflwynwyd nifer o sylwadau gan aelodau'r Bwrdd sydd wedi cynorthwyo swyddogion yr awdurdod gweinyddol i gwblhau eu gwaith.

Hefyd, mynychodd aelodau'r Bwrdd gyfarfod blynyddol rhithiol y Gronfa ym mis Tachwedd 2020, a nodwyd y bu perfformiad hynod foddhaol, o'i gymharu â chronfeydd C.P.L.I.L. eraill.

Cwblhaodd y Bwrdd arolwg trefn lywodraethol gwasanaeth cyhoeddus y Rheolydd Pensiynau. Roedd yr arolwg yn gymysgedd o gwestiynau ffeithiol ac arolwg barn. Yn dilyn trafodaeth rhwng aelodau'r Bwrdd, cyflwynwyd yr arolwg i'r Rheolydd o fewn y terfyn amser penodol. Yn ystod y drafodaeth, nodwyd y mater canlynol fel un oedd angen sylw:

- Angen diweddariad ar ddiogelwch seiber

Mae'r cynllun gwaith ar gyfer 2021/22 yn cynnwys:

- Diweddariad i'r Gofrestr Risg
- Diweddariad Cyffredinol am Weinyddiaeth Pensiynau
- Diweddariad am Bartneriaeth Pensiwn Cymru
- Diweddariad am berfformiad buddsoddi Cronfa Bensiwn Gwynedd
- Diweddariad ar y prosiect McCloud
- Risg Seiber
- Datganiad Cyfrifon y Gronfa Bensiwn

Hyfforddiant

Yn ystod cyfarfodydd y Bwrdd cafodd pob aelod o'r Bwrdd fanylion am y C.P.L.I.L. a'i weinyddiaeth yng Ngwynedd mewn cyflwyniadau amrywiol gan y Pennaeth Cyllid, Rheolwr Buddsoddi, Rheolwr Pensiynau.

Yn ystod 2020/21 mae aelodau'r Bwrdd wedi cymryd rhan yn Asesiad Gwybodaeth Genedlaethol Hymans Robertson. Prif nod yr asesiad oedd ceisio mynediad at wybodaeth Aelodau yn y meysydd sydd wedi eu hadnabod gan Fframwaith Gwybodaeth a Sgiliau CIPFA a Chod Ymarfer 14 y Rheoleiddiwr Pensiynau (TPR).

Mae aelodau'r Bwrdd hefyd wedi mynychu nifer o gyfarfodydd a chyflwyniadau rhithiol. Mae'r rhain yn cynnwys:

Darparwr

Teitl

Partneriaeth Pensiwn Cymru	Datblygiadau pwlliau CPLIL eraill
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Cyfleon cydweithio
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Proses adolygu
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Gofynion rheoliadol
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Marchnadoedd Preifat
Hymans Robertson	Mynd i'r Afael â Heriau Gweinyddol y CPLIL
Hymans Robertson	Cadw'r CPIL yn Gysylltiedig
Hymans Robertson	Paratoi ar gyfer McCloud
Hymans Robertson	Clwb Vita
LGA	Diweddariad CPLIL
Rheoleiddiwr Pensiynau	Cod Ymarfer Sengl
Arlingclose	Rheoli Trysorlys
Russell Investment	Buddsoddiad Amgen
Robecco	Incwm Sefydlog ac Ecwiti
LGC	Seminar Buddsoddi LGC

Mae nifer o aelodau'r Bwrdd hefyd wedi cymryd rhan yn y Pecyn Cymorth Ymddiriedolwyr Rheoleiddwyr Pensiynau. Mae pecyn cymorth yr Ymddiriedolwyr yn cynnwys cyfres o fodiwlau dysgu ar-lein ac adnoddau y gellir eu lawrlwytho a ddatblygwyd i helpu aelodau i gyrraedd y lefel ofynnol o wybodaeth a dealltwriaeth a gyflwynwyd yn Neddf Pensiynau 2004.

Diolch

Mae'r Cadeirydd yn dymuno diolch i'w gyd-aelodau ar y Bwrdd, sydd wedi gwirfoddoli eu hamser i'r swyddogaethau, ac i'r swyddogion perthnasol am eu cefnogaeth.

**Osian Richards
Cadeirydd**

Cyfarfod:	Bwrdd Pensiwn
Dyddiad:	12/07/2021
Teitl:	Datganiad Polisi Llywodraethu
Pwrpas:	Derbyn adborth gan y Bwrdd ar y Datganiad Polisi Llywodraethu newydd
Awdur:	Meirion Jones, Rheolwr Pensiynau

1. Cyflwyniad

Mae'n ofynnol i'r Gronfa gyhoeddi Datganiad Llywodraethu a Chydymffurfiaeth o dan Reoliad 55 o Reoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 (fel y'i diwygiwyd) ac adolygu'r datganiad hwnnw yn barhaus. Mae'r datganiad hwn yn nodi Strwythur Llywodraethu'r Gronfa, y cynllun dirprwyo, a'r cylch gorchwyl ar gyfer ei Chyrff Llywodraethol, y Pwyllgor Pensiynau a'r Bwrdd Pensiynau Lleol.

Mae'r ddogfen sydd mewn grym ar hyn o bryd wedi bod mewn bodolaeth ers 2008. Wrth baratoi ar gyfer Prosiect Llywodraethu Da Bwrdd Cynghori'r Cynllun a ddaw i rym ym mis Ebrill 2022, rydym wedi bod yn adolygu ac yn diweddarau ei datganiadau. Mae'r prif newidiadau yn cynnwys darparu fwy o wybodaeth am gyfrifoldebau staff y gronfa bensiwn a hefyd cyflwyno rhan newydd i'r polisi mewn perthynas â rôl a chyfrifoldebau'r Bwrdd Pensiwn.

2. Beth ddylid ei gynnwys?

Rhaid i'r Datganiad Polisi Llywodraethu nodi:

- (a) a yw'r awdurdod yn dirprwyo ei swyddogaethau, neu ran o'i swyddogaethau o dan y Rheoliadau hyn i bwyllgor, is-bwyllgor neu swyddog yn yr awdurdod;
- (b) os yw'r awdurdod yn gwneud hynny—
 - (i) telerau, strwythur a gweithdrefnau gweithredol y ddirprwyaeth,
 - (ii) amllder unrhyw gyfarfodydd pwyllgor neu is-bwyllgor,
 - (iii) a yw pwyllgor neu is-bwyllgor o'r fath yn cynnwys cynrychiolwyr cyflogwyr neu aelodau'r Cynllun, ac os felly, a oes gan y cynrychiolwyr hynny hawliau pleidleisio;
- (c) i ba raddau y mae dirprwyaeth, neu absenoldeb dirprwyaeth, yn cydymffurfio â chanllawiau a roddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol ac, i'r graddau nad yw'n cydymffurfio felly, y rhesymau dros beidio â chydymffurfio; a
- (d) manylion y telerau, strwythur a gweithdrefnau gweithredol sy'n ymwneud â'r bwrdd pensiwn lleol a sefydlwyd o dan reoliad 53 (4) (Rheolwyr y cynllun).

Rhaid i awdurdod gweinyddu gadw datganiad a baratowyd dan adolygiad, a gwneud unrhyw ddiwygiadau sy'n briodol, yn dilyn newid sylweddol i unrhyw un o'r materion a grybwyllir uchod.

Cyn paratoi neu adolygu datganiad o dan y rheoliad hwn, rhaid i awdurdod gweinyddu ymgynghori ag unrhyw bersonau sy'n briodol yn ei farn ef.

3. Datganiad Cronfa Bensiwn Gwynedd

Er mwyn cwrdd â'r gofyniad rheoleiddio, mae'r Datganiad Polisi Llywodraethu (**Atodiad A**) a'r Datganiad Cydymffurfiad â'r dref Lywodraethol (**Atodiad B**) wedi'u diweddarau ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd.

Byddem yn gwerthfawrogi adborth gan y Bwrdd ar y polisi cyn i'r polisi gael ei gyflwyno yn y Pwyllgor Pensiwn i'w gymeradwyo.

Datganiad Polisi Llywodraethu

Ebrill 2021

Tud. 68

Cynnwys

Cyflwyniad.....	2
Pwyllgor Pensiynau.....	3
Prif Swyddog Cyllid	4
Swyddog Monitro	5
Bwrdd Pensiynau Lleol.....	5
Datganiad Cydymffurfiad a'r Drefn Lywodraethol	6
Cysylltu â Chronfa Bensiwn Gwynedd.....	6

DATGANIAD POLISI LLYWODRAETHU

Cyflwyniad

Cyngor Gwynedd ydi'r Awdurdod Gweinyddol ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd. Mae'r polisi yma yn nodi cyfrifoldebau llywodraethu'r Gronfa ac fe'i paratwir yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013, rheoliad 55.

Mae'r Datganiad yma yn gosod allan sut dirprwyir materion mewn perthynas â Chronfa Bensiwn Gwynedd, ynghyd â'r amodau gorchwyl, fframwaith a threfn weithredol y dirprwyo hyn.

Pwyllgor Pensiynau

Mae'r Cyngor wedi dirprwyo amryw bwerau a dyletswyddau mewn perthynas â gweinyddu'r Gronfa i'r Pwyllgor Pensiynau.

Mae gan y Pwyllgor 9 aelod, ple mae 7 ohonynt yn aelodau etholedig o Gyngor Gwynedd, 1 aelod o Gyngor Môn a 1 aelod o Gyngor Conwy, i gyd gyda hawl pleidleisio. Ar hyn o bryd, nid oes cynrychiolaeth o aelodau'r Gronfa (staff) ar y pwyllgor.

Prif gyfrifoldebau'r Pwyllgor ydi:

1. Pennu strategaeth buddsoddi asedau'r Gronfa Bensiwn drwy gymeradwyo Datganiad Strategaeth Gyllido a Datganiad Strategaeth Buddsoddi.
2. Penodi a therfynu apwyntiad rheolwyr buddsoddi ac ymgynghorwyr y Gronfa Bensiwn, ac adolygu'r perfformiad o ran buddsoddi;
3. Sicrhau bod trefniadau diogel ac effeithlon mewn llaw ar gyfer prynu, gwerthu a gofalu am fuddsoddiadau'r Cyngor;
4. Gwneud rhai penderfyniadau yng nghyswllt gweinyddu pensiynau.
5. Adolygu a chraffu ar faterion ariannol y gronfa, ac felly derbyn y datganiadau ariannol ac adroddiad yr archwilwyr.

Fel pwyllgor cyfansoddiadol priodol o Gyngor Gwynedd, llywodraethir gweithrediad y materion a ddirprwir i'r Pwyllgor gan gyfansoddiad Cyngor Gwynedd, ac yn arbennig felly, Rhannau 4 a 5 sydd yn llywodraethu rheolau'r dulliau a'r Codau a'r Protocolau sydd i'w dilyn, gan aelodau'r Pwyllgor Pensiynau a'r swyddogion.

Yn ogystal, cyfrifoldeb y Pwyllgor Pensiynau yw sicrhau fod adroddiad blynyddol ar faterion Pensiynau yn cael ei baratoi a'i gyflwyno mewn cyfarfod blynyddol o gyflogwyr a chynrychiolwyr staff, ble y gall y naill neu'r llall fel ei gilydd, gwestiynu'r Pwyllgor, eu swyddogion, ymgynghorydd buddsoddi neu reolwyr cronfeydd ar faterion yn ymwneud â pherfformiad y Gronfa, gweinyddiaeth a/neu ar faterion pensiynau yn gyffredinol.

Er mwyn sicrhau adolygiad digonol o berfformiad y buddsoddiadau, mae ymgynghorydd buddsoddi'r pwyllgor a phob rheolwr Cronfa yn darparu adroddiad monitro chwarterol i'r Pwyllgor. Yn ogystal, fe gynhelir cyfarfodydd anffurfiol â'r ymgynghorydd buddsoddi a'r rheolwr buddsoddi fel y gellir herio perfformiad a datrys unrhyw achos sydd yn codi ei ben.

Mae gan unrhyw gyflogwr sydd ddim yn aelodau o'r Pwyllgor Pensiynau gyfle i ddylanwadu ar benderfyniadau'r Pwyllgor Pensiynau drwy gyfres o gyfarfodydd anffurfiol sy'n cael eu cynnal o bryd i'w gilydd gyda'r gwahanol gategorïau o gyflogwyr.

Rhoir ystyriaeth i unrhyw fater sydd angen ystyriaeth ffurfiol mewn cyfarfod priodol o'r Pwyllgor, fel bo dinasyddion yn medru ymarfer eu hawl i fynychu unrhyw gyfarfod o bwylgorau'r Cyngor.

Prif Swyddog Cyllid

Mae erthygl 12 o gyfansoddiad y Cyngor yn amodi fod gan y Pennaeth Cyllid (fel Prif Swyddog Cyllid y Cyngor) gyfrifoldeb dros strategaeth gyllidol ac felly ei fod yn gyfrifol tros gynghori'r Pwyllgor Pensiynau ar strategaethau cyllid priodol ar gyfer y Gronfa Bensiwn, ac am sicrhau fod arweiniad arbenigol priodol yn cael ei ddarparu.

Mae Erthygl 12 hefyd yn amodi bydd y Pennaeth Cyllid yn adrodd i'r Cyngor ac i archwiliwr allanol y Cyngor os yw'n ystyried fod unrhyw gynnig, penderfyniad neu weithrediad yn mynd i achosi unrhyw wariant anghyfreithlon, neu yn debyg o achosi colled neu ddiffyg, neu os yw'r Cyngor yn mynd i mewn i gyfrif yn anghyfreithlon.

Mae'r Rheolwr Buddsoddi a'r tîm yn cefnogi'r Pennaeth Cyllid yn y cyfrifoldeb am fonitro ac adolygu buddsoddiadau'r Gronfa gan gynnwys:

- paratoi a chynnal cyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd gan gynnwys paratoi'r Adroddiad Blynyddol
- deialog reolaidd gydag ymgynghorwyr, rheolwyr buddsoddi a cheidwad y Gronfa
- monitro a chysoni cofnodion rheolwr buddsoddi a cheidwad
- paratoi a chynnal Datganiad Strategaeth Buddsoddi a Datganiad Strategaeth Cyllido'r Gronfa
- monitro gweithgaredd a pherfformiad rheolwyr buddsoddi'r Gronfa gan gynnwys cydymffurfio ag amcanion polisi a pherfformiad
- dehongli deddfwriaeth ac ymchwil newydd mewn perthynas â buddsoddiadau a chyfrifon y Gronfa
- monitro gweithgaredd llywodraethu corfforaethol y Gronfa gan gynnwys mynychu Fforwm Cronfa Bensiwn yr Awdurdod Lleol (LAPFF)

Mae'r Rheolwr Pensiynau a'r tîm yn cefnogi'r Pennaeth Cyllid:

- i gasglu cyfraniadau gweithwyr a chyflogwyr gan gyflogwyr sy'n cymryd rhan
- gwneud taliadau mewn perthynas â buddion y cynllun
- casglu a gwneud taliadau trosglwyddo pensiwn fel hetholwyd gan aelodau'r cynllun
- i ddiweddarau a chynnal gwefan y Gronfa
- cynnal a diweddarau cofnodion aelodaeth
- cyfrifo ac awdurdodi taliadau buddion
- darparu data aelodaeth at ddibenion prisio actiwaraid
- paratoi a chynnal y Datganiad Polisi Cyfathrebu a'r Datganiad Strategaeth Gweinyddu Pensiynau.

Swyddog Monitro

Mae Erthygl 12 hefyd yn amodi fod y Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol (fel Swyddog Monitro'r Cyngor) yn adrodd i'r Cyngor os ydyw yn cysidro fod unrhyw gynnig, penderfyniad neu esgeulustra yn mynd i achosi anghyfreithlondeb neu os yw unrhyw benderfyniad yn mynd i achosi cam weinyddiaeth. Bydd adroddiad o'r fath yn achosi atal y cynnig neu'r penderfyniad rhag cael ei weithredu hyd nes bydd yr adroddiad wedi cael ei ystyried.

Bwrdd Pensiynau Lleol

Roedd Deddf Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus (2013) yn ei gwneud yn ofynnol i bob Awdurdod Gweinyddu gyflwyno Bwrdd Pensiynau Lleol i gynorthwyo Rheolwr y Cynllun. Sefydlwyd Bwrdd Pensiynau Gwynedd gan Gyngor Gwynedd ar 13/07/2015.

Mae gan y Bwrdd Pensiynau rôl goruchwylio / cynorthwyo nid rôl gwneud penderfyniadau, ei gyfrifoldebau yw:

1. Cynorthwyo Cronfa Bensiwn Gwynedd fel Rheolwr Cynllun;
2. Sicrhau cydymffurfiaid â rheoliadau a gofynion a orfodir gan y Rheoleiddiwr Pensiynau a'r Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol
3. Sicrhau llywodraethu a gweinyddu'r Gronfa yn effeithiol ac yn effeithlon.
4. Cynorthwyo gyda materion eraill yn ôl gofynion rheoliadau'r cynllun.

Mae'r Bwrdd Pensiynau'n cynnwys 6 aelod, 3 yn gynrychiolwyr cyflogwyr, 3 yn gynrychiolwyr aelodau'r cynllun, ac mae 1 yn cael eu hethol fel cadeirydd.

Bydd y Bwrdd Pensiynau yn cyfarfod bob chwarter.

Pan fydd angen, bydd y Bwrdd Pensiynau yn cael ei gynghori gan y Swyddog Adran 151, Swyddogion eraill y Cyngor a Chynghorwyr ac Ymgynghorwyr proffesiynol, ond bydd gofyn i bob aelod o'r bwrdd ymgymryd â hyfforddiant i sicrhau cymhwysedd.

Datganiad Cydymffurfiad a'r Drefn Lywodraethol

Mae MHCLG wedi ymrwymo i sicrhau bod pob pwyllgor CPLIL yn gweithredu'n gyson ar safonau arfer gorau. Felly, yn ychwanegol at y gofyniad rheoliadol i gynhyrchu'r Polisi Llywodraethu hwn, diwygiwyd rheoliadau CPLIL 1997 ymhellach ar 30 Mehefin 2007 i'w gwneud yn ofynnol i awdurdodau gweinyddu adrodd i raddau'r cydymffurfiad i set o egwyddorion arfer gorau gael eu cyhoeddi gan MHCLG, a lle mae awdurdod wedi dewis peidio â chydymffurfio, i nodi'r rhesymau pam. Bydd y Polisi Llywodraethu hwn yn cael ei ddiweddarau pan fydd angen a'i adolygu o leiaf unwaith y flwyddyn.

Cysylltu â Chronfa Bensiwn Gwynedd

Gallwch gysylltu â ni mewn sawl ffordd:

Mewn person neu drwy'r post:

Cronfa Bensiwn Gwynedd
Cyngor Gwynedd,
Stryd y Jêl,
Caernarfon
Gwynedd.
LL55 1SH

Drwy e-bost:

pensiynau@gwynedd.llyw.cymru

Dros y ffôn:

01286 679982

Ar-lein:

www.CronfaBensiwnGwynedd.cymru

Datganiad Cydymffurfiad â'r Drefn Llywodraethol

Ebrill 2021

Tud. 75

Cynnwys

Egwyddor A – Strwythur	2
Egwyddor B – Cynrychiolaeth	3
Egwyddor C – Dewis Aelodau Lleyg a’u Swyddogaeth.....	3
Egwyddor D – Pleidleisio.....	4
Egwyddor E – Hyfforddiant/Amser i ffwrdd/Treuliau.....	4
Egwyddor F – Cyfarfodydd (Amllder/cworwm).....	5
Egwyddor G – Mynediad	5
Egwyddor H – Sgôp	6
Egwyddor I - Cyhoeddusrwydd.....	6
Cysylltu â Chronfa Bensiwn Gwynedd.....	7

DATGANIAD CYDYMFFURFIAD Â'R DREFN LLYWODRAETHOL

Egwyddor A – Strwythur

a)	Mae rheolaeth dros weinyddu buddion â rheolaeth strategol asedau'r Gronfa yn disgyn ar y prif bwyllgor a sefydlwyd gan y cyngor penodedig.
	Mae Cyngor Gwynedd yn cydymffurfio'n llawn gyda'r egwyddor yma. Mae rheolaeth y Gronfa yn amlwg yn gyfrifoldeb y Pwyllgor Pensiynau o fewn trefniadau cyfansoddiadol y Cyngor.
b)	Bod cynrychiolwyr o gyflogwyr sy'n rhan o'r CPLIL, o'r cyrff a ganiateir ag aelodau'r cynllun (gan gynnwys pensiynwyr ac aelodau gohiriedig) yn aelodau ar unai'r prif neu'r ail bwyllgor, a sefydlwyd i ategu gwaith y prif bwyllgor.
	Mae Cronfa Gwynedd yn rhannol gydymffurfio gyda'r egwyddor yma. Mae cynrychiolwyr o ddau gyflogwr sy'n rhan o'r CPLIL, yn aelodau ar y prif bwyllgor. Ar hyn o bryd, er mwyn ceisio cadw pwyllgor cymharol fychan i adolygu perfformiad y rheolwyr mewn modd effeithiol, does dim cynrychiolaeth o'r cyrff a ganiateir nag aelodau'r cynllun ar y pwyllgor. Gan fod yr addewid o bensiwn yn cael ei ddiffinio mewn deddfwriaeth ar gyfer aelodau'r cynllun, hyd yn hyn ni ystyrir bod gweithrediad y Pwyllgor yn gwrthdaro gyda'u buddiannau, felly nid ydym wedi cynnig cynrychiolaeth iddynt. Mae gan bob cyflogwr gyfle i ddylanwadu penderfyniadau drwy gyfres o gyfarfodydd cyflogwyr anffurfiol.
c)	Ble mae ail bwyllgor neu banel wedi ei sefydlu, mae'r strwythur yn sicrhau cyfathrebu effeithiol rhwng y ddau lefel.
	Does dim ail bwyllgor na phanel yn bodoli, ond bydd y cyfarfodydd anffurfiol yn sicrhau cyfathrebu effeithiol.
d)	Ble mae ail bwyllgor neu banel wedi ei sefydlu, bod o leiaf un sedd ar y prif bwyllgor wedi ei glustnodi ar gyfer aelod o'r ail bwyllgor neu banel.
	Does dim ail bwyllgor na phanel yn bodoli.

Egwyddor B – Cynrychiolaeth

a)	<p>Dylai pob rhanddeiliad allweddol gael cynnig y cyfle i gael eu cynrychioli ar strwythur y prif neu'r ail bwyllgor. Mae'r rhain yn cynnwys :-</p> <ul style="list-style-type: none"> i) awdurdodau cyflogi (gan gynnwys cyflogwyr di-gynllun, ee cyrff â ganiateir; ii) aelodau'r cynllun (gan gynnwys aelodau gohiriedig â phensiynwyr y cynllun); iii) lle'n berthnasol, sylwedyddion proffesiynol annibynnol; ac iv) ymgynghorwyr arbenigol (ar sail ad-hoc).
	<p>Cydymffurfio'n rhannol. Mae gennym gynrychiolaeth o awdurdodau cyflogi CPLIL ar y prif bwyllgor, a hefyd mae gennym ymgynghorydd arbenigol annibynnol (ar sail ad-hoc). Fodd bynnag nid oes aelodaeth wedi cael ei roi i aelodau'r cynllun/cyrff ymrwymedig nac i sylwedyddion proffesiynol annibynnol.</p>
b)	<p>Ble mae aelodau lleyg yn eistedd ar y prif neu'r ail bwyllgor, eu bod yn cael eu trin yn gyfartal yn nhermau cael gweld papurau, cael mynd i gyfarfodydd, cael hyfforddiant ac yn cael cyfle i gyfrannu'n llawn yn y broses penderfynu, gyda neu heb hawl pleidleisio.</p>
	<p>Does dim aelodau lleyg yn eistedd ar y Pwyllgor (gweler Rhan A (b) uchod).</p>

Egwyddor C – Dewisiad

a)	<p>Bod aelodau'r pwyllgor neu banel yn hollol ymwybodol o'r statws, rôl a'r swyddogaeth y mae disgwyl iddynt gyflawni ar unai'r prif neu ail bwyllgor.</p>
	<p>Cydymffurfio'n llawn. Mae cyfrifoldebau'r aelodau, fel a'u nodir yn y Datganiad Polisi Llywodraethu, yn cael ei wneud yn glir iddynt.</p>
b)	<p>Ar ddechrau unrhyw gyfarfod, gwahoddir aelodau'r pwyllgor i ddatgan unrhyw fuddiant cyllidol neu ariannol sy'n ymwneud â materion penodol ar y rhaglen.</p>
	<p>Mae Cyngor Gwynedd yn cydymffurfio'n llawn gyda'r egwyddor yma.</p>

Egwyddor D – Pleidleisio

a)	Mae polisi awdurdodau gweinyddol unigol ar hawliau pleidleisio yn glir a thryloyw, gan gynnwys y cyfiawnhad dros beidio ag ymestyn hawliau pleidleisio i bob corff neu grwp sy'n cael ei gynrychioli ar brif bwyllgorau'r CPLIL.
	Mae gan y Pwyllgor Pensiynau 9 aelod, i gyd gyda hawl pleidleisio, ple mae 7 ohonynt yn aelodau etholedig o Gyngor Gwynedd (gyda hawl pleidleisio) ag 1 cynrychiolydd yr un o ddau gyflogwr sy'n rhan o'r CPLIL.

Egwyddor E – Hyfforddiant/Amser i ffwrdd/Treuliau

a)	Mewn perthynas â'r ffordd y mae penderfyniadau statudol a pherthynol yn cael eu cymryd gan yr awdurdod gweinyddol, bod polisi clir ar hyfforddiant, amser i ffwrdd o'r gwaith ac ad-dalu treuliau ar gyfer aelodau sydd ynghlwm yn y broses penderfynu.
	Cydymffurfio'n llawn – mae gan bob aelod yr un cyfle a'i gilydd i dderbyn cefnogaeth hyfforddi a thelir y treuliau priodol i bawb.
b)	Ble mae polisi o'r fath yn bodoli, ei fod yn llawn berthnasol i holl aelodau'r pwyllgorau, is-bwyllgorau, paneli ymgynghorol neu unrhyw ffurf arall o fforwm eilradd.
	Mae'r polisi yn berthnasol i holl aelodau'r Pwyllgor.
c)	Bod yr awdurdod gweinyddol yn ystyried mabwysiadu cynlluniau hyfforddi blynyddol i aelodau'r pwyllgor a chadw cofnod o bob hyfforddiant o'r fath y maent yn ei fynychu.
	Mae Cyngor Gwynedd yn rhannol gydymffurfio gyda'r egwyddor yma gan ei fod yn cofnodi holl hyfforddiant y pwyllgor ac yn ystyried yr anghenion hynny o bryd i'w gilydd ond nid oes yna gynllun hyfforddi blynyddol.

Egwyddor F – Cyfarfodydd (Amllder/cworwm)

a)	Bod prif bwyllgor neu bwyllgorau'r awdurdod gweinyddol yn cyfarfod o leiaf bob chwarter.
	Cydymffurfio'n llawn.
b)	Bod ail bwyllgor neu banel yr awdurdod gweinyddol yn cyfarfod o leiaf ddwywaith y flwyddyn ac wedi eu cydamseru gyda'r dyddiadau y mae'r prif bwyllgor yn cyfarfod.
	Does dim ail bwyllgor na phanel yn bodoli - ond mae'r cyfarfodydd cyflogwr anffurfiol yn gydamseredig gyda dyddiadau'r prif bwyllgor..
c)	Bod awdurdod gweinyddol sydd ddim yn cynnwys aelodau lleig yn eu trefniadau llywodraethu ffurfiol, yn trefnu fforwm y tu allan i'r trefniadau yma er mwyn i fuddiannau'r prif randdeiliaid gael eu cynrychioli.
	Bydd Cyfarfod Blynyddol o'r Gronfa Bensiwn yn cael ei gynnal yn ystod tymor yr Hydref. Mae cyflogwyr a chynrychiolwyr y gweithwyr yn cael eu gwahodd i'r cyfarfod, a gallent gwestiynu'r Pwyllgor, swyddogion yr awdurdod gweinyddol, yr ymgynghorwyr buddsoddi neu reolwyr y Gronfa ar faterion sy'n ymwneud â pherfformiad y Gronfa, gweinyddiad y Gronfa â/neu faterion pensiwn yn gyffredinol.

Egwyddor G – Mynediad

a)	Yn amodol ar unrhyw reol yng nghyfansoddiad y cyngor, bod gan holl aelodau'r prif a'r ail bwyllgor neu banel, yr un mynediad at bapurau pwyllgor, dogfennau â chyngor sydd yn cael eu hystyried mewn cyfarfodydd o'r prif bwyllgor.
	Mae Cyngor Gwynedd yn cydymffurfio'n llawn gyda'r egwyddor yma. Mae'r Pwyllgor Pensiynau yn gyfarfod cyhoeddus ac mae'r holl bapurau a dogfennau perthnasol ar gael arlein gan wasanaeth democratiaeth Cyngor Gwynedd.

Egwyddor H – Sgôp

a)	Bod awdurdodau gweinyddol wedi cymryd camau i ddod a materion eang y cynllun o fewn eu trefniadau llywodraethu.
	Mae'r Pwyllgor Pensiynau yn ystyried yr holl faterion sydd yn ymwneud â Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

Egwyddor I- Cyhoeddusrwydd

a)	Bod awdurdodau gweinyddol yn cyhoeddi manylion eu trefniadau llywodraethu mewn modd y gall rhanddeiliaid sydd â diddordeb yn y ffordd mae'r cynllun yn cael ei reoli, ddatgan eu diddordeb mewn bod yn rhan o'r trefniadau hynny.
	Mae'r Datganiad Polisi Llywodraethu ar gael yn adroddiad blynyddol y Gronfa Bensiwn.

Cysylltu â Chronfa Bensiwn Gwynedd

Gallwch gysylltu â ni mewn sawl ffordd:

Mewn person neu drwy'r post:

Cronfa Bensiwn Gwynedd
Cyngor Gwynedd,
Stryd y Jêl,
Caernarfon
Gwynedd.
LL55 1SH

Drwy e-bost:

pensiynau@gwynedd.llyw.cymru

Dros y ffôn:

01286 679982

Ar-lein:

www.CronfaBensiwnGwynedd.cymru

Cyfarfod:	Bwrdd Pensiwn
Dyddiad:	12/07/2021
Teitl:	Diogelwch seibr
Pwrpas:	Diweddarau'r Bwrdd am wytnwch diogelwch seibr Cyngor Gwynedd
Awdur:	Meirion Jones, Rheolwr Pensiynau

1. Cyflwyniad

Gyda thoriadau seiber sylweddol yn taro'r penawdau bron yn ddyddiol a disgwyliadau cynyddol y Rheoleiddiwr Pensiynau, mae risg seiber wedi dod yn fater cynyddol amserol i'r CPLIL.

Hyd yn oed cyn i'r pandemig daro, roedd y ffaith ein bod yn byw mewn byd llawer mwy cysylltiedig, gyda data'n cael ei rannu rhwng sefydliadau a gwasanaethau yn symud fwyfwy ar-lein, yn golygu bod bygythiad ymosodiad seiber eisoes yn sylweddol. Mae ychwanegu yr effaith o weithio o adref hefyd yn cynyddu'r bygythiad posibl gan seiber-droseddwy.

Ac nid oes angen i chi edrych yn rhy galed yn y cyfryngau y dyddiau hyn i weld yr aflonyddwch y gall ymosodiadau seiber ei achosi. Mae porthwyr newyddion yn tynnu sylw'n rheolaidd at yr ymosodiadau ransomware diweddaraf, gwrthod gwasanaeth, gwe-rwydo neu ymosodiadau "diwrnod sero". Mae'r rhain i gyd yn rhedeg y risg o golli data aelodau, colled ariannol, tarfu ar wasanaeth a difrod enw da i sefydliadau. Ac nid yw sefydliadau'r sector cyhoeddus wedi bod yn rhydd rhag y bygythiad - mewn gwirionedd, maent yn aml yn cael eu hystyried yn brif darged.

2. Pam mae'r CPLIL o bosibl yn agored i ymosodiad?

Yn sylfaenol, mae gan holl gronfeydd CPLIL lawer iawn o ddata ac asedau personol y gellir eu hecsbloetio sy'n brif darged i dwyllwyr, sgamwyr a seiber-droseddwy. Mae cronfeydd hefyd yn gweithio gydag ystod eang o ddarparwyr a chyflenwyr sy'n trin eu data sensitif (e.e. cyflogwyr, darparwyr CGY, darparwyr meddalwedd, actiwariaid, ac ati).

3. Beth yw'r sefyllfa yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd?

Gan mai Cyngor Gwynedd yw'r awdurdod gweinyddu ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd, mae adran TG y Cyngor yn gofalu am gymorth TG. Mae'r Cyngor yn cymryd Seiber ddiogelwch o ddifrif. Mae'r adroddiad yn **Atodiad A** a baratowyd gan Huw Ynyr, Pennaeth Cyllid Cynorthwyol - Technoleg Gwybodaeth ar gyfer y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu ar 15/07/2021 yn rhoi gwybodaeth am risgiau seiber sy'n wynebu'r Cyngor a'r camau a gymerwyd i liniaru'r risgiau hyn.

CYFARFOD: PWYLLGOR ARCHWILIO A LLYWODRAETHU

DYDDIAD: 15 GORFFENNAF 2021

TEITL: GWYDNWCH SYSTEMAU T.G. - DIOGELWCH SEIBR

PWRPAS: Diweddarau'r Pwyllgor am wytnwch diogelwch seibr Cyngor Gwynedd, a rhoi cyfle i'r aelodau graffu'r sefyllfa. Bu sôn am ymosodiadau seibr yn y newyddion yn ddiweddar, a gyda chynnydd yn ein dibyniaeth a defnydd o dechnoleg, mae'n amserol i adrodd ar yr hyn sy'n digwydd yn lleol yn y Cyngor.

AWDUR: HUW YNYR, PENNAETH CYNORTHWYOL CYLLID – TECHNOLEG GWYBODAETH

AELOD CABINET: CYNGHORYDD IOAN THOMAS

1. Crynodeb

- 1.1 Mae'r Cyngor â dyletswydd i ddarparu amrywiaeth eang o wasanaethau, nifer ohonynt yn defnyddio adnoddau technolegol. Mae'n hanfodol i sicrhau fod yr amgylchedd hwnnw wedi'i ddiogelu rhag bygythiadau fyddai'n medru tanseilio gallu'r Cyngor i ddarparu gwasanaethau ac yn peryglu data yng ngofal y Cyngor.
- 1.2 Mae'r adroddiad hon fod er gwybodaeth yn unig, gan lunio darlun lleygwr o'r ddarpariaeth diogelwch seibr sydd wedi ei baratoi gan y Gwasanaeth Technoleg Gwybodaeth. Nodir bod darpariaeth mewn lle i liniaru'r risg o ymosodiad seibr, ond ni ellir gwarantu 100% na fyddai modd i ymosodiad dorri trwy ein amddiffynfeydd. Mae'r gosodiad yma'n wir am bob sefydliad, ond mae mesurau pellach yn eu lle i adfer ein systemau pe byddai ymosodiad yn torri drwy ein amddiffynfeydd.
- 1.3 Er bod pwyslais i weld yn y cyfryngau ar ddiogelwch seibr, mewn gwirionedd, fe ddylai'r pwyslais fod ar wytnwch seibr, sy'n cynnwys yr elfennau o ddiogelu drwy adeiladu amddiffynfeydd, ond hefyd yn cynnwys y gallu i adfer ein hunain o sefyllfa bregus pe byddai'r amddiffynfeydd hynny'n methu.

2. Cefndir

- 2.1 Rydym yn ymwybodol bod ymgyrchwyr yn y maes yn chwilio am wendid yn amddiffynfeydd cyrff cyhoeddus. Felly, byddai'n amhriodol cymryd safbwynt na fyddai'r Cyngor yn darged tebygol i'r sawl sydd yn cynnal ymosodiadau seibr, er gallai corff cyhoeddus cymharol fychan heb warchodfeydd effeithiol fod yn darged haws ar gyfer seibr derfysgaeth.
- 2.2 Gan fod hwn yn faes byw, mae'r ymosodiadau'n esblygu drwy'r amser a mae'n dipyn o sialens i gadw amgylchedd yn gyfredol i gynnal gwasanaethau gwydn. Mae safon y mesurau diogelwch yn ddibynnol ar ystod eang o ffactorau, h.y. mesurau technolegol, ffisegol a gweinyddol, ac mae gan bob unigolyn o fewn y Cyngor a'i bartneriaid rôl hanfodol i'w chwarae rhag eu tanseilio.

2.3 Mae'r Cyngor yn dwyn ar amryw o ffynonellau i ddatblygu a chynnal amgylchedd gwydn, gan gynnwys:

- Safonau ac ymarfer da yn y maes sy'n cael eu cyhoeddi gan gorff cynghori Llywodraeth y Deyrnas Unedig ar eitemau seibr, yr NCSC (*National Cyber Security Centre*);
- Aelodaeth â chyrrff sy'n rhybuddio am ddigwyddiadau a gwendidau fel y gallwn ymateb yn brydlon;
- Buddsoddi mewn technoleg a gwasanaethau penodol ar gyfer adnabod ac atal newid i'n amgylchedd sydd â photensial i fod yn niweidiol, monitro'r rhwydwaith am weithgareddau amheus ac adnabod meddalwedd sydd angen eu diweddarau;
- Buddsoddi mewn technoleg hydwyth;
- Defnyddio gwasanaethau trydydd parti i werthuso'n darpariaeth;
- Cadw polisiau diogelwch technoleg gwybodaeth yn gyfredol a cydymffurfio iddynt;
- Cynnal ymarferiadau i addysgu a chodi ymwybyddiaeth ein defnyddwyr o beryglon ac ymarfer da a pholisiau y dylid eu dilyn.

3. Risgiau a mesurau i'w lliniaru

3.1 O safbwynt technoleg gwybodaeth, colli data neu colli fynediad at ddata yw'r risg â'r effaith uchaf i'r Cyngor gan y gallai hynny arwain at allu'r Cyngor i ddarparu gwasanaethau i'r cyhoedd. Mae'n hanfodol fod y Cyngor yn cymryd camau i atal, a gallu ymateb yn effeithiol, i'r risgiau yma. Gweler isod esiamplau o'r risgiau sy'n wynebu'r Cyngor.

3.2 **Adnoddau'n wynebu'r byd cyhoeddus:** Mae darparu gwasanaethau i unigolion, grwpiau a sefydliadau, â hynny mewn amrywiaeth o leoliadau, yn golygu fod rhyngwynebau rhai systemau'n wynebu'r cyhoedd, gan gyflwyno agoriad i unigolion neu sefydliadau â bwriadau gelyniaethus.

Trefniadau Gwynedd: Mae prosesau a gweithdrefnau rhaglennu y Cyngor yn dilyn y safonau penodol i'n diogelu rhag ymyrraeth â bwriad gelyniaethus, a mae system monitro ac asesu am wendidau mewn lle sydd yn ffurf effeithiol i sicrhau fod y prosesau hynny yn cael eu dilyn heb eithriad.

3.3 **Atal Gwasanaethau:** Byddai ymgyrch *atal sefydliad rhag rhedeg gwasanaeth* ("Denial of Service") yn gallu cael ei wireddu drwy drefnu bod gorlwyth o draffig yn cael ei yrru i'r gwasanaethau digidol hynny sy'n wynebu'r cyhoedd a bod y gormodedd hynny'n fwy na all ein systemau ymdopi a hwy. Yn aml, byddai ymosodwyr yn defnyddio cyfres o gyfrifiaduron o dan eu rheolaeth ar gyfer cynnal ymosodiad o'r fath a byddai'n hanfodol bod gwarchodfeydd ar berimedr isadeiledd yn gallu adnabod ymosodiadau o'r fath gan atal y traffig cyn iddo ddod yn niweidiol.

Trefniadau Gwynedd: Mae systemau mewn lle sy'n edrych yn gyson am y math yma o weithgaredd ar yr haenau amrywiol o berimedrau rhwydwaith y Cyngor. Mae'r rhain wedi eu dylunio i adnabod gweithgareddau fyddai'n gallu amharu ar wasanaethau ac eu atal rhag cyflawni hynny.

- 3.4 **Deunydd Maleisus:** Gall deunydd maleisus ddod mewn llawer ffurf, a'i effeithiau yn amrywio o anghyfleuster ysgafn i anallu sefydliadau i weithredu. Esiampl adnabyddus o ffurf o feddalwedd o'r fath yw meddalwedd pridwerth ("ransomware"). Byddai meddalwedd yn cael ei osod ar gyfrifiadur gan seibr derfysgwyr gyda'r bwriad o greu malais gan amgryptio data'r cyfrifiadur fel nad oes modd ei ddarllen na'i ddefnyddio, byddai'r meddalwedd maleisus yn lledaenu i gyfrifiaduron a storfeydd cysylltiedig gan amgryptio pob gronyn o ddata ar ei siwrne. Cymhelliad ymosodiad o'r fath yw i droseddwr fynnu taliad pridwerth cyn dadgryptio'r data. Gyda'r pridwerth fel arfer yn mynnu cael eu talu mewn arian crypto, megis bitcoin, fel bod modd i'r troseddwr gadw'n anhysbys.

Mae nifer o gamau i'w cymryd i liniaru'r risgiau sy'n perthyn i hyn, yn amrywio o atal y meddalwedd rhag cyrraedd peiriannau yn y lle cyntaf, amharu ar ei allu i weithredu, a trefnu bod mesurau adfer effeithiol yn bodoli petai ffeiliau yn cael eu difrodi.

Trefniadau Gwynedd: Mae gan y Cyngor brosesau a systemau i adnabod ac analluogi deunydd maleisus, hynny yn cynnwys rhaglenni hidlo traffig ac e-bost, rhaglenni gwrth-firws ac atal gweithgareddau amheus, a gweithdrefnau o ymarfer da megis rheoli'r nifer o gyfrifon sydd a uwch-hawliau. Mae pwyslais gref o adfer pe byddai ymosodiad llwyddiannus a mae trefniadau mewn lle i sicrhau bod copiâu wrth-gefn, sy'n cynnwys sawl fersiwn o ffeiliau petai angen adfer colledion ar i ddyddiad penodol. Byddwn hefyd yn cynnal ymarferion parhaus i hysbysu ac atgoffa cydweithwyr am y risgiau mewn perthynas â deunydd fel hyn.

- 3.5 **Systemau Bregus:** Mae adnabod ac amlygu gwendidau mewn eitemau o feddalwedd yn ddiwydiant mawr, ac mae'n hanfodol bod cyflenwyr meddalwedd yn creu a darparu cyweiriadau amserol cyn i unigolion neu sefydliadau â bwriadau gelyniaethol gymryd mantais o'r gwendidau hynny i'w mantais eu hunain. Mae'n hanfodol bod pob eitem o feddalwedd â chytundeb cefnogaeth gyda'r darparwyr i baratoi a derbyn cyweiriadau mewn ymateb i ddigwyddiadau diogelwch, a wedi iddynt gael eu rhyddhau mae'n angenrheidiol i'r Cyngor osod y cyweiriadau mewn modd amserol.

Trefniadau Gwynedd: Mae gan y Cyngor systemau mewn lle i adnabod meddalwedd sydd angen eu diweddaru a phrosesau yn eu lle i lawrlwytho a mewnosod y diweddariadau hynny a phrosesau ychwanegol wedi eu sefydlu i gynnal asesiadau am statws a fersiynau ein meddalwedd i sicrhau nad oes methiannau.

- 3.6 **Gwe-rwydo:** Mae 'gwe-rwydo' yn derm â ddefnyddir i ddisgrifio'r gweithgaredd gelyniaethus o anfon neges (e.e. e-bost) at rywun mewn gobaith y byddai'r derbynnydd yn gweithredu mewn rhyw ffordd fyddai o fantais i'r anfonwr. Mae angen bod yn wyliadwrus o'r risg yma pan yn derbyn negeseuon gan ystyried pob tro os oes nodweddion amheus amdano. Yn anffodus, mae cynnydd gwirioneddol yn y math yma o ymosodiadau, a'r nifer sy'n disgyn am y sgamiau.

Trefniadau Gwynedd: Mae gan y Cyngor system hidlo e-bost mewn lle sydd yn asesu addasrwydd cynnwys neges ynghyd a'i ffynhonnell o safbwynt risg. Yn ogystal â hyn, mae trefniadau cyfnodol mewn lle i hysbysu ac atgoffa cydweithwyr am risgiau, fel y gallent ymateb mewn ffordd addas petai neges o'r fath yn eu cyrraedd. Mae ymarferiad penodol wedi ei drefnu eleni ar gyfer trydydd chwarter y flwyddyn 2021/22 i weld pa mor effro yw gweithlu'r Cyngor i negeseuon gwe-rwydo.

- 3.7 **Methiant Parhad Gwasanaeth:** Mae'r galw am, a'r dibyniaeth ar dechnoleg wedi codi'n sylweddol mewn blynyddoedd diweddar. Ymhellach, mae'r cyfnod argyfwng Covid-19 wedi cadarnhau hynny, ac mae disgwyliadau ein defnyddwyr o'r gwasanaeth a roddir iddynt wedi codi. Disgwylir bod y gwasanaeth ar gael drwy'r amser, felly mae gwaith cynnal a chadw wedi'i gynllunio oddi allan i oriau craidd, i leihau aflonyddwch ar wasanaethau. I gynnal amgylchedd sy'n cwrdd â disgwyliadau swyddogion y Cyngor a'n defnyddwyr gwasanaeth, mae'n hanfodol bod y ddarpariaeth yn hydwyth. Golygai hynny gynllunio dulliau o gyflawni'r angen mewn amgylchiadau ble bydd systemau wedi ei cyfaddawdu neu ddim ar gael o gwbl. O safbwynt technoleg gwybodaeth, golygai hyn sicrhau fod systemau, adnoddau cefnogol a darpariaeth wrth-gefn mewn lle.

Trefniadau Gwynedd: Mae prosiect yn parhau ar gyfer ymestyn argaeledd systemau allweddol y Cyngor. Cyflwynir gwasanaethau gweinyddwyr rhithwir o ddwy ganolfan data gyda gwasanaethau'n parhau pe byddai methiant i un o'r canolfannau yma.

- 3.8 **Methiant Ymateb i Ddigwyddiadau:** Y dull mwyaf effeithiol o brofi effeithiolrwydd camau lliniaru yw drwy gynnal ymarferion ail-greu amgylchiadau fyddai â photensial i fod yn niweidiol, gan asesu llwyddiant yr ymarferiad i atal neu leihau'r amhariad. Gall amgylchiadau digwyddiad amrywio yn fawr, felly mae'n hanfodol i gynllunio i fanylder ynghyd ag adolygu a datblygu ein mesurau ymateb.

Trefniadau Gwynedd: Mae hyn yn rhan allweddol mewn ymgorffori rhai o'r camau sydd wedi eu disgrifio yn y ddogfen yma ac mae'n broses cyson. Mae'r Cyngor yn gweithio gydag asiantaethau eraill i sefydlu cynlluniau argyfwng ac ymarferion ymateb i ddigwyddiadau amrywiol fel rhan o'i ddyletswydd cynllunio argyfwng.

4. Achrediadau

- 4.1 **Rhwydwaith Gwasanaethau Cyhoeddus (Public Services Network, "PSN"):** Pwrpas y PSN yw gweithredu fel rhwydwaith annibynnol i'n rhwydwaith gorfforaethol ac yn cael ei rannu gan amryw o wasanaethau cyhoeddus cenedlaethol ar draws y Deyrnas Unedig.
- 4.2 Mae'r Cyngor angen cysylltu â'r rhwydwaith yma er mwyn darparu rhai gwasanaethau hanfodol, yn benodol yn y meysydd budd-daliadau a chefnogaeth oedolion. Un o'r prif egwyddorion y PSN yw'r angen i ymddiried yn oll o'r sefydliadau sydd wedi cysylltu i'r rhwydwaith y PSN, ac i'r perwyl hwnnw mae angen cyrraedd safonau penodol o safbwynt diogelwch. Fe waherddir cyswllt pe na byddai achrediad cyfredol.
- 4.3 Fe gyflwynir cais i gysylltu i'r rhwydwaith y PSN i Swyddfa'r Cabinet (Llywodraeth y Deyrnas Unedig), yn eu rôl fel ceidwad y rhwydwaith, gan gyflwyno tystiolaeth penodol sy'n cynnwys asesiad diogelwch gan gwmni trydydd parti ardystiedig a chynllun i adfer unrhyw eitemau risg uchel fu ei ddarganfod.
- 4.4 Bu i'r Cyngor sicrhau ei achrediad presennol ym Mai, 2021. Mae achrediad o'r fath yn rhoi sicrwydd annibynnol o lefel a mesurau diogelwch sydd wedi eu sefydlu gan y Cyngor.

5. PSBA (Public Sector Broadband Aggregation)

- 5.1 Menter Cymru gyfan yw'r PSBA i gyflwyno rhwydwaith ardal eang sydd wedi ei ddylunio ar gyfer a gan wasanaethau y sector gyhoeddus. Roedd Cyngor Gwynedd yn un o ddefnyddwyr cyntaf y PSBA, ac rydym yn parhau i gyfrannu ar gyfeiriad strategol a thechnegol y rhwydwaith.
- 5.2 Mae'r PSBA yn galluogi byrddau iechyd lleol, awdurdodau lleol, sefydliadau addysg uwch a phellach, gwasanaethau brys golau glas, a chyrrff cyhoeddus eraill i ddarparu gwasanaethau effeithlon ar gyfer y boblogaeth, drwy ddefnyddio gwasanaethau rhwydwaith arloesol, cost effeithiol, dibynadwy gan dderbyn cyfeiriad gan fyrddau penodol sy'n cynnwys cynrychiolaeth ar draws y sector, gan gynnwys Cyngor Gwynedd.
- 5.3 Mae diogelwch yn gynhennid i'r gwasanaeth yma, gan gynnig amddiffynfeydd ychwanegol i'r hyn sydd ar ymyl ac oddi fewn i rwydwaith y Cyngor ac yn gweithredu fel sylfaen sy'n cefnogi gweddill ein isadeiledd.

6. Prentis

- 6.1 Mae'r Gwasanaeth Technoleg Gwybodaeth wedi penodi Prentis Diogelwch Seibr, drwy gynllun prentis wedi'i drefnu gan y Cyngor. Byddwn yn croesawu'r prentis i'r tîm estynedig yn Awst, 2021 gan ei rhyddhau i fynychu'r Brifysgol ar gwrs gradd B.Sc. mewn Diogelwch Seibr.

7. Ystadegau digwyddiadau

- 7.1 Nid yw'r Cyngor wedi dioddef colledion yn deillio o ddigwyddiad seibr diogelwch o fewn y 5 mlynedd diwethaf. Mae systemau diogelu a monitro mewn lle ar ymylon rhwydwaith y Cyngor, ac o fewn y rhwydwaith, sy'n tynnu sylw at eitemau neu weithgareddau gelyniaethus. Mae digwyddiadau o'r fath yn gyson, gyda negeseuon e-bost amheus, sganiau dirgel am wybodaeth technegol ac ymgeisiadau i ymosod ar ein adnoddau yn weithgaredd arferol dyddiol, yn hytrach na rhywbeth anghyffredin.

8. Cloi

- 8.1 Cynyddu fydd y gweithgareddau gelyniaethus hyn ac er ein ymdrechion i amddiffyn ein isadeiledd a'n systemau o ymosodiad gan derfysgwyr seibr, ni ellir rhoi gwarant 100% bod modd atal pob ymdrech. Rydym eisoes wedi nodi bod ein ymdrechion ar gyfer gwytnwch ein gwasanaethau yn gyfuniad o amddiffynfeydd seibr a'n gallu i adfer o sefyllfa pe byddai ymosodiad yn torri trwy'r amddiffynfeydd. Mae hyn yn cael ei adlewyrchu ar y gofrestr risg corfforaethol, gan nodi risg o debygolrwydd lled isel (2) ac effaith uchel iawn (5).